

„... ለገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ።
“... ለገሰገሰ ገለጻልኝ ተገባሪ ገለጻልኝ ገለጻልኝ ይህ
ተገባሪ”

„Mostan emlékezem az elmúlt időkről,
Az elmúlt időkből jó Tholdi Miklósról...”
Ilosvai

ተገባሪ Toldi

ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
:ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ደንበኛውን ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ

Mint ha pásztortűz ég őszi éjszakákon,
Messziről lobogva tenger pusztaságon:
Toldi Miklós képe úgy lobog fel nékem
Majd kilenc-tíz ember-öltő régiségben.
Rémlik, mintha látnám természetes növését,
Pusztító csatában szálfá-öklelését,
Hallanám dübörgő hangjait szavának,
Kit ma képzelnétek Isten haragjának.

ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
:ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ
ገሰገሰ ገለጻልኝ ይህ ደንበኛውን ገለጻልኝ

Ez volt ám az ember, ha kellett, a gáton,
Nem terem ma párja hetedhét országon;
Ha most feltámadna s eljöne közéték,
Minden dolgát szemfényvesztésnek hinnétek.
Hárman sem birnátok súlyos buzogányát,
Parittyaköveit, öklelő kopjáját,
Elhülnétek, látva rettenetes pajzsát,
És, kit a csizmáján viselt, sarkantyúját.

„419M 4749N 22330020 79+MH 283D,
“419M 4749M8 797M 24331 220 4+MX
+4M202+

„Nyomó rudat félkézzel kapta vala,
Buda felé azzal utat mutatja vala”
Ilosvai

1202 3822

Első ének

I

1

„4749A 1Tt H940N 4 227A222222 4 22
:4749H 1202+22222 1479D20H3t 7+900+7
22X2222 732N 1H07 4 2240 4M49 22 H0+2
22X2222 H9792 290 022 +222 7DH2D27 H0+2
4A202 7N02227-277 22X222222 190A0X
:4A202 22022 2+222H XX07A22 927022 2A0X022
29770209H 2+220 29M 22A22H 2+22 222
29770 19022202+222 122222 19022 290

Ég a napmelegtől a kopár szik sarja,
Tikkadt szöcskenyájak legelésznek rajta;
Nincs egy árva fűszál a tors közt kelőben,
Nincs tenyéryni zöld hely nagy határ mezőben.
Boglyák hűvösében tíz-tizenkét szolgálta
Hortyog, mintha legjobb rendin menne dolga;
Hej, pedig üresen, vagy félig rakottan,
Nagy szénás szekerek álldogálnak ottan.

II

2

22222A 19A202222 29A2722N H2M2772
:2222N 22222 22022 1 4X722N 4 22 22022
209A9M 2222222 190A0D22 197H0
2N 477t 7A02 77H2M 220+220 2222 22 022
1222222+ 29A2722 12H02 22 290M29M
:122222 4H2H0222 29M9+22 1202222
29H902D 1222222 4 202922 722222 2+
2970H074H 22222 227H22 22222 2N 2022

Ösztövéér kútágas, hórihorgas gémmel
Mélyen néz a kútba s benne vizet kémel:
Óriás szunyognak képzelné valaki,
Mely az öreg földnek vérit most szíja ki.
Válunál az ökrök szomjasan delelnék,
Bögölyök hadával háborúra kelnek:
De felült Lackó a béresek nyakára,
Nincs, ki vizet merjen hosszú csatornára.

III

3

2202+22 4 222222 29M D2222 22 19H 22
:222 22+220 47722 79A22 22 4 2+2+222
29A29M 2024H4 2222 29+2202+222 20H22
29A29 12202222 222 2202D2222 222 2+222
222222 2222 2222 4H22297H0 22222
:22H29792 2 9029M 2202222 192 927022
290222222 222 :H2222 22 22022 722
2X22222 02022 22 290222222 22M72

Egy, csak egy legény van talpon a vidéken,
Meddig a szem ellát pusztá földön, égen;
Szörnyű vendégoldal reng araszos vállán,
Pedig még legénytoll sem pehelyzik állán.
Széles országútra messze, messze bámul,
Mintha más mezőkre vágyna e határral;
Azt hinné az ember: élő tilalomfa,
Útve általútnál egy csekély halomba.

IIII

4

2222222 290 4 770 2222 72222 2222 222
:222222222 290A0X 2202H02 2XX27 4 2+2922
22M+2222222 222+220 2+ 29M2N 4 22M222D
:22M+22N 20222222 7A02 H02A 72222222 4
22222 22A20 2902 297792 2222222 29M
2+2222 12202H22222 7297+222 202 22 7022
29M+2222 2222222 47A9D 7972 22 22
290+2222 22222 290 2+2027A20 927022

Szép öcsém, miért állsz ott a nap tűzében?
Ládd, a többi horkol boglya hűvösében;
Nyelvel a kuvasz is földre hengeredve,
A világért sincs most egerészni kedve:
Vagy sohasem láttál olyan forgó szelet,
Mint az, aki mindjárt megbirkózik veled,
És az utat nyalja sebesen haladva,
Mintha füstokádó nagy kémény szaladna?

,ተዘነጋ ገንጠታዎልዘጋፀ ላ ገዘፋ ለተ ዳኛጋ ለተ ዳኛጋ
 :ተዘነጋ ለተለገጠ-ለኛለገጠ ገፋገጠ ለፋጠገፋጠ ላ ጋጋጃ
 ,ጠቅላይ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ለገን ለኛለገጠ-ለኛለገጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ለገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገን ለኛለገጠ ገንጠታዎልዘጋፀ
 :ጠቅላይ ገንጠታዎልዘጋፀ ላ ለገገገገገገ ላ ለገን ቱጠ
 ,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 .ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ላ ገንጠታዎልዘጋፀ-ገንጠታዎልዘጋፀ

!ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ
 .ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ?ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ?ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለተተተተተ
 ?ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ?ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ለተ ጋጋ ለተ ጋጋ ገንጠታዎልዘጋፀ
 “!ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ

,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ
 :ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 .ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ
 :ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ

,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ
 :ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ
 :ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ
 .ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ

“ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 :ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ
 .ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 – ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 “ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ
 ,ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ ለገንጠታዎልዘጋፀ
 ?ፋጠገፋጠ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ ገንጠታዎልዘጋፀ

Nem is, nem is azt a forgószelet nézi,
 Mely a hamvas útat véges-végig méri:
 Túl a tornyon, melyet porbul rakott a szél,
 Büszke fegyver csillog, büszke hadsereg kél.
 És amint sereg kél szürke por ködéből,
 Úgy kel a sohajtás a fiú szivéből;
 Aztán csak néz, csak néz előre hajolva,
 Mintha szive-lelke a szemében volna.

„Szép magyar leventék, aranyos vitézek!
 Jaj be keservesen, jaj be búsan nézlek.
 Merre, meddig mentek? Harcra? Háborúba?
 Hírvirágot szedni gyöngyös koszorúba?
 Mentek-é tatárra? mentek-é törökre,
 Nekik jóéjszakát mondani örökre?
 Hej! ha én is, én is köztetek mehetnék,
 Szép magyar vitézek, aranyos leventék!”

Ilyenforma Toldi Miklós gondolatja,
 Mely sovárgó lelkét mélyen szántogatja;
 S amint fő magában, amint gondolkodik,
 Szíve búbanatban összefacsarodik.
 Mert vitéz volt apja: György is, álnok bátyja,
 A királyfi mellett nőtt fel, mint barátja;
 S míg ő béresekkal gyűjt, kaszál egy sorban,
 Gögösen henyél az a királyudvarban.

Itt van immár a had, Laczfi nádor hada,
 Itt kevély hadával Laczfi Endre maga;
 Délcegen megúli sárga paripáját,
 Sok nehéz aranyhím terheli ruháját;
 És utána nyalka, kolcsagos legények,
 Tombolván alattok cifra nyergü mének:
 Nézi Miklós, nézi, s dehogy veszi észbe,
 Hogy a szeme is fáj az erős nézésbe.

„Hé, paraszt! melyik út megyen itt Budára?”
 – Kérdi Laczfi hetykén, csak amúgy félvállra;
 De Toldinak a szó szívébe nyilallik,
 És olyat döbben rá, hogy kívül is hallik.
 „Hm, paraszt én!” – emígy füstölög magában –
 „Hát ki volna úr más széles e határban?”
 Toldi György talán, a rókaelkü bátya,
 Ki Lajos királynál fenn a tányért váltja?

,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

Toldi György nagy úr volt. Sok becses marhája,
 Kincse volt temérdek, s arra büszke mája,
 Sok nemes vitéze, fegyveres szolgálja,
 Sok nyerítő méne, nagy sereg kutyája.
 Látogatni jött most negyvened magával,
 Renyhe sáska népnek pusztító fajával,
 És a kész haszonnak egy felét fölnenni,
 Más felét magának tarsolyába tenni.

,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 !ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 .ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 .ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 :ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 “!ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ :ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 .ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

György az édesanyját hidegen köszönté,
 Bár ez a lelkét is majd elébe önté!
 „Hát a másik hol van?” – fanyalogva kérdi.
 Senki sem hinné, hogy kedves öccsét érti.
 „Szénát hord szegényke künn a béresekkel;
 Hívatom” — de György úr ezt rikoltja: „Nem kell!”
 Nem kell! és e két szó úgy esik anyjának,
 Mintha a szívébe nagy kést mártának.

,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 - !ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 :ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 .ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

Nem kell? — Ím azonban kelletlen, hivatlan
 A fiú betoppan; szive égő katlan,
 Belsejét még most is fúrja és faragja
 Szégyenítő bújja, búsító haragja.
 Mégis, mindamellet — mily Isten csodája! —
 Egy zokszót sem ejt ki Toldi Györgyre szája:
 Lelke gyűlölségén erőt vesz valami,
 Valami — nem tudom én azt kimondani.

,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 :ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 .ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 :ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

Amint látja Györgyöt hirtelen, váratlan,
 Karja ölelésre nyílik akaratlan;
 De az eltaszítja testvérét magától,
 Gögösen fordul el jó atyjafiától.
 A szegény anyának könny tolu szemébe,
 Kőszívű fiának sírva lép elébe,
 Reszkető ajakkal, keze fejét gyúrván,
 Ott reménykedik, de György korholja durván:

,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 :ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 .ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 :ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 ,ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ
 .ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

„Úgy anyám! kecsgetesd ölbeli ebédet,
 Ójad fúvó széltil drága gyermekedet;
 Mártsad tejbe-vajba, mit se kímélj tőle,
 Majd derék fajankó válik úgy belőle.
 Most van a dandárja réten a munkának,
 De foga nem fülük ahhoz e gazdának;
 Mint kopó, megérzi a zsíros ebédet,
 S tövel-heggyel össze hagyja a cselédet.

,ገዥዘን ገገገዓን ገንዘብ ህዘን ላ ገላጋጃ
 ,ገዥዘን ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ ገንዘብ
 ለገንዘብ ለገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ለገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ

Most a szörnyü gyermek karját elereszté,
 Fejét és szemeit búsan lefüggeszté,
 S mintha most ocsúdnék forró-hideg lázból,
 Tántorogva ment ki az apai házból.
 Méne elbusulva, némán haragjában,
 És leült az udvar távolabb zugában,
 Ott fejét a térdén tenyerébe hajtá,
 S zokogott magában, de senki sem hallá.

,ገገገዓን ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ

„Öccsére, Miklósrá nagy haragja vala,
 Szerető szolgáját mert megölte vala”
 Ilosvai

ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ

Harmadik ének

I

1

,ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ

Bezzeg nem busultak ám az ősi házban,
 Szintén eltörődtek az evés-ivásban.
 Fölkelvén pedig jó Toldi György asztala:
 Vitéz ő szolgái rudat hánynak vala.
 Ifju vér, öreg bor fickándott erőkbén,
 A fa dárda vígan perdült jobb kezökben;
 Mindenik kötődött, hangosan nevetve,
 S mint szilaj csikóé, magas volt a kedve.

II

2

,ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ

Toldi György meg, amint torkig itta-ette,
 Egy öreg karszékbe úr-magát vetette,
 És az eresz alól gyönyörködve nézi,
 Hogyan játszadoznak csintalan vitézi;
 Majd, midőn meglátta a telek lábában
 Ülni öccsét Mikóst nagy-busan magában,
 Föltámad lelkének szennyes indulatja,
 S nagyfejű legényit ily szókkal biztatja:

III

3

,ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ

„Hé fiúk! amott ül egy tűzok magában,
 Orrát szárnya alá dugta nagy buvában;
 Gunnyaszt, vagy dög is már? lássuk, fölrepül-e?
 Meg kell a palánkot döngetni körülé!”

IIII

4

,ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ላ

Mint kutyák közé ha nyulfiat lökének,
 Kaptak a beszéden a szilaj legények,
 Döng a deszkabástya Miklósnak megette,
 Miklós a kudarcon búskodik felette.
 Mert fölézni könnyű, könnyű nemcsak ésszel,
 Hanem ököllel is, és megfogni kézzel,
 Hogy csak öt bosszantja mind e vastag tréfa,
 Mely ugyan fejétől sem járt messze néha.

: ለገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ

ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ
 ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ ገንዘብ

የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች

የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች

የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች
 የሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች ለሌሎች

Toldi tűr azonban, bárha nem békével;
 Birkozik nagy lelke fellázadt dühével;
 Majd meggyózi magát s megvetéssel túri,
 Szolganép belőle a csúfot hogy úzi.
 Mert e nép eperszem volna haragjának,
 Bosszuló karjától úgy elhullanának,
 Mint a Sámsonétól, kiről írva vagyon,
 Hogy ezer pogányt vert egy álcsonntal agyon.

Túrte Miklós, túrte, ameddig túrhette,
 Azzal álla bosszút, hogy csak fel sem vette;
 Úgy mutatta, mintha nem is venné észre,
 Fülét sem mozdítja a nagy döngetésre.
 De, midőn egy dárda vállá csontját érte,
 Iszonyatosképen megharagutt érte,
 S melyen ült, a malomkő-darabot fogta,
 Toldi György bosszantó népe közé dobta.

Repül a nehéz kő: ki tudja, hol áll meg?
 Ki tudja, hol áll meg s kit hogyan talál meg?
 Fuss, ha futhatsz, Miklós! pallos alatt fejed!
 Víz sem mossa rólad le a gyilkos nevet!
 Elvadulsz, elzüllöl az apai háztól,
 Mint amely kivert kan elzüllik a nyájtól:
 Ki egyet agyarral halálosan sérte,
 Ugy aztán kimarta őt a többi érte.

Elrepült a nagy kő, és ahol leszálla,
 Egy nemes vitéznek lón szörnyű halála:
 Mint olajütőben szétmállott a teste,
 És az összetört hús vérolajt ereszte.
 Vérit a poros föld nagy-mohón felnyalta,
 Két szemét halálos hályog eltakarta,
 S aki őt eloltá, az a veszedelem
 Mindenik bajtársnak fájt, csak ő neki nem.

György haragja pedig lészen rendkívüli,
 Mert vitéz szolgáját igen keserüli.
 Másfelől örül, hogy gyilkos a testvére,
 Kit hogy elveszessen, most esik kezére.
 Most ravasz szándékát, melynek úta görbe,
 Eltakarja törvény és igazság örve,
 És, hogy öccsét bíró hírvél megrontsa,
 El kell fogni nyomban, az kemény parancsa.

“:፳፻፳፻ ገዳማዎች ተጠቅሟል።
 “፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ተጠቅሟል”

„Igen keserűli Miklóst az ő anyja:
 Titkon ezért őtet éléssel táplálja”
 Ilosvai

፳፻፳፻ ገዳማዎች

Negyedik ének

I 1

፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች

Mint a hímszarvas, kit vadász sérté nyíllal,
 Fut sötét erdőbe sajgó fájdalommal,
 Fut hideg forrásnak enyhítő vizére,
 És ezerjófűvet tépni a sebére;
 Jaj! de a forrásnak kiszáradt az ágya,
 Az ezerjófűvet írul sem találja,
 Minden ág megtépte, tüske megszagatta,
 Úgyhogy még aléltabb most az isten-adta:

II 2

፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች

Úgy bolyonga Miklós. Nyakán ült a bújá,
 Oldalát kikezdte annak sarkantyúja,
 S mint bezárt paripa, mely fölött az ól ég,
 Szíve a mellében akkép hanykolódék.
 Bujdosik az éren, bujdosik a nádón,
 Nincs, hová lehajtsa fejét a világon.
 Hasztalan kereste a magánosságot,
 Mert beteg lelkének nem lelt orvosságot.

III 3

፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች

És mint a toportyán, ha juhász kergette,
 Magát egy kiszáradt nagy nádasba vette:
 Ott is azt susogta a nád minden szála:
 Széles e világon nincsen árva nála.
 Nádtors lőn az ágya, zsombok a párnája,
 Isten kék egével fődve a tanyája,
 Mígnem a sötét éj szárnya alá vette
 S fekete ponyvából sátort vont felette.

IIII 4

፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች
 ፳፻፳፻ ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች ገዳማዎች

Majd az édes álom pillangó képében
 Elvetődött arra tarka köntösében,
 De nem mert szemére szállni még sokáig,
 Szinte a pirosuló hajnal hasadtáig.
 Mert félt a szunyogtól, félt a szúrós nádtól,
 Jobban a nádasnak csörtető vadától,
 Félt az üldözőknek távoli zajától,
 De legis-legjobban Toldi nagy bajjától.

,ዘደንገጥ ዘላ ገንደኛ ገሌገላኛ ሃጻ ገላጻጻጻ
 ,ዘደንገጥገጥ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ

Azzal a hű szolga szemét az ökléhez,
 S öklét megtörölte ócska köntöséhez,
 Letérdelt a földre, tarsolyát letette,
 Ami csak volt benne, sorra mind kiszedte.
 Asztalt is terített, csak úgy hevenyéből,
 Az üres tarsolyból, meg a födeléből,
 A cipót, kulacsot, pecsenyét rárakta,
 Vége két almával a módját megadta.

ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ

Akkor elővette csillagos bicskáját,
 Megkínálta vele kisebbik gazdáját;
 Toldi a jó késsel a cipót fölszelte,
 S a cipóval a hust jóízűen nyelte.
 S mily örömmel nézte Bence, a hű szolga!
 Jobban esett, mintha maga falta volna;
 Mintha ő is ennék, úgy mozgott a szája,
 Néha szinte könnybe lábadt ősz pillája.

ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ

Mikor aztán Miklós az éhét elverte,
 Bence a kulacsnak nyakát kitekerte:
 A kulacs sikoltott és kibuggyant vére
 Az öreg szolgának a keze fejére.
 Ez meg a vörösbort urára köszönte,
 Néhány kortyot előbb nyelve mellé önte,
 S míg azt a fiúnak nyujtá jobb kezével,
 Megtörölte száját inge elejével.

ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ

S a bor az öreget jókedvre tüzelve,
 Hogy' kinyílt a szíve! hogy' megoldott nyelve!
 Kezdte a beszédet Miklósnek nagyapján,
 (Ostoros gyerek volt annál néhanapján);
 Azután fordítá apjára, anyjára,
 Györgyre a bátyjára, végre önmagára,
 S tán a szó belőle, míg a világ, folya,
 Ha Miklós szomorún így nem kezdte volna:

!+ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ
 ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ ገላጻጻ

„Haj! be zokon esik most hallgatnom téged!
 Hagyd el, kérlek, hagyd el e fájós beszédet.
 Máskor, a tűzhelynél tengerit morzsolva,
 Ítéletnapig is elhallgattam volna.
 Hányszor elbeszélted apám vitézségét!
 Majd éjfél vetette minden este végét;
 Aztán mily sokára tudtam elalunni!
 Hajnalig se birtam a szemem lehunyni.”

; 7AM8A3 , 7AM 07 789 :H98 H3+3 H9 , 7AM 789 ..
 ; 7AM+H30 9HAM98 80A80A : 790H7 89M90038 898
 , 9M0A0+7MX 89778A , 897A3 9XA9A800A78
 ? 9M07 8A3X 7878A H3078 , 97+M7 7N , 788
 , 97+98 89A 79MH9 H9 , 7077A7 H9 897+8 8+
 ; 97X9 8A8A7M+00A 79MH9 H9 7H9H9 7H88
 , 89H9M 9A8088A 8+ 7888M80 7878M 097
 " . 89H9M7A37 07 9A9H+ 87A8N 8H88780 788

„Ami volt, az nincs már: ami jó volt, elmult;
 Más pennával írnak; sorsom balra fordult;
 Gyilkosságba estem, lettem bujdosóvá,
 Hej, ki tudja, mikor leszek bele jóvá?
 De hiszem az Istent, az árvát sem hagyja,
 Mert azért az árvák gondviselő atyja;
 Tán veszett nevemet is lemossa vérem,
 Mit fejemre költe drága jó testvérem.”

, 09X89A98 788 898H9 , 9HH9 89778A78 890 ..
 ; 89709A 778H3N 909N 9H+08909X 77+ 890
 , 790A9A8A7M , 780A8H9X 89788788H87 8+ 890
 . 790970 +0H909 797+H08 77087H788 890
 , 787+0000A98X 890 , 70H9M 9HH9 79H H98
 , 787+0H9097 9898 84H8888 89A7M 9
 , 70A9H0 89 8978M 9X89090 H3009 87
 " . 70A9A7M 89A80H0 7878A80 H08 89A 87

„Nem születtem arra, érzem ezt magamban,
 Hogy itt békamódra káka között lakjam;
 Nem is teremtöztem béresnek, villásnak,
 Hogy petrencét hordjak akárki fiának.
 Már csak arra várok, hogy bealkonyodjék,
 A világ mezőre haza takarodjék,
 És akkor nyakamba veszem az országot,
 Szél sem hoz felétek énrólam ujságot.”

, 08+78X 9 8708X 9AMAMX88 00+90
 , 08+88 70A0+7MX 890 , 7979+89A 87N 9707
 , 9MH7A 7+9090A8 +798 8 8+900A 77079A8A898
 . 9MH7 78087888N 88M98H3N 09H00H0X
 , 87H9N 08897 00+90 8 770A89A807A88 8H87M
 : 87H9 9+89A 80A078 888 087A8878888 80
 , 977H97 790A9A+00A0X 79A80+ 9 788 8 8+
 . 97+9 790A9A0+7MX 087A88H 07 7780 890

Nagyon elbusúla Bence a beszéden,
 Szánta kis gazdáját, hogy bujdosni mégyen,
 Hallgatott sokáig s majd elfakadt sírva,
 Bocskorán körmével keresztetet írva.
 Végre megszólalt s nagyon szépen kérte,
 Ne nehezteljen meg Miklós gazda érte:
 De ő ezt a dolgát bolondságnak tartja,
 Hogy fejét ily rögtön bujdosásnak adja.

, 9H900A880 HM 8H38 :89+89A 87N 07 +079A ..
 : 9H9+MX 8889x7M 9MAM8 890 890-80H98
 , 08+88 8XA8A+8A80 , 7AM8A8 789 , H3009
 . 0807+7M 788 H9 87 7878A 09H70A7N
 , 78+7A88H 788+ 70A , 780078 890788 77+ 798
 ? +8A87 704778H87 88 , 78004088888 7078 , 77N
 . 79A9798 9 , 7H9X80A 8 70X87X 9 +9078 77+
 " ? 79A98 70A9A97 89A 00H9A9M 788 78007N

„Látod jó kis gazdám: György úr nemsokára,
 Három-négy nap mulva, visszamegy Budára:
 Akkor, ami elmult, feledségbe mégyen,
 Kiskirály leszesz te az egész vidéken.
 Hát itt hagynál minket, sok derék cselédet,
 Kik, mint gyermekünket, úgy szerettünk téged?
 Itt hagynád a Bimbót s Lombárt, a hajszását.
 Kiknek hét vásáron sem találni mását?”

? +0A9A79A88 88M+8N 8A8000A +9078 77+ ..
 ? 70097 80A888 7N 9X80A98 89M97H98
 9H97H9N 08788 7N 78M0080A98 9
 ? 9H9A9+00A88A9 780080A8A8H90A08
 , 89H988 7088 80 , 797 , 89A807 88+7 , 7088 80
 : 89H9A8A8H8A8N 790A890790 78A8
 , 79898 7+807 88 H9 88A0978X +898 80 ! 797
 " . 79+909A88+7 07 9XH7A 9 +A7797 80

„Itt hagynád sokféle kedves multságod?
 Párjával malomba ki emelne zsákot?
 A malomkövet ki öltené karjára
 Molnárlegényeknek álmélkodására?
 Ne menj, édes szolgám, jaj, ne menj messzére,
 Egész Nagyfalunak keserűségére;
 Jaj! ne hagy bitangul az ős Toldi házat,
 Ne taszítsd a sírba jó édesanyádat.”

111222

Ötödik ének

I

1

; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
: 999 111222 333 444 555 666777888
: 999 111222 333 444 555 666777888
: 999 111222 333 444 555 666777888

Elfeküdt már a nap túl a nádas réten,
Nagy vörös palástját künn hagyá az égen,
De az éj erőt vett, csakhamar beronta,
Az eget, a földet bakacsinba vontá,
És kiverte szépen koporsószegeivel:
Fényes csillagoknak milljom-ezerével;
Végre a szép holdat előkerítette
S ezüst koszorúnak fejtül odatette.

II

2

; 999 111222 333 444 555 666777888
: 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888

Miklós pedig indult a szokatlan útra,
Magát jobba-jobban a nádasba fúrta:
De mintha kötéllel vonták volna hátul,
Nem birt elszakadni az édesanyjátul.
Vissza-visszanézett: hej, pedig mi haszna?
Egy teremtés sincs ott, akit megláthatna,
Mégis visszanézett, sőt meg is fordulva,
Búcsut venni indult egy kis idő mulva.

III

3

; 999 111222 333 444 555 666777888
: 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888

S amint visszafelé méne, mendegéle,
Egy helyütt a zombék csak lesüpped véle:
Réti farkas fészke volt épen alatta,
Benne két kis kölyke rítt az isten-adta.
Magsajnálta Miklós hogy reájok hágott,
Símogatta a két árva kis jószágot,
Mint a juhász-bojtár, amikor kapatja,
A komondor kölyköt végig simogatja.

IIII

4

; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888
; 999 111222 333 444 555 666777888

Kár volt símogatni; csak vesztére tette;
Mert megzörren a nád hirtelen megette;
Jó az anya-farkas szörnyü ordítással,
Rohan a fiúnak, birkoznak egymással.
Fel-feláll a farkas hátulsó lábára,
Méri éles körmét Toldi orcájára,
Csattog a feje fog vérszopó inyében,
S mintha szikrát hányna, csillog a holdfényben.

4119AHC⊕ 4D5H3A 79A98 A++39 ++A⊓
 :4119AHC⊓ 34H4A 7+A999H 133A00
 19D+4M 4 39HHJ A 3999H H3M 4 1+M33
 19D+4A9+4N 33DH33 4333 7+3H33 49D
 4DHC⊕ 4D+M7 33C A33 39X999 4 3MA3D
 4H3M3××3 A+ 7H4 49M9A⊕ 3A3779H
 :4A9D A3H3M A3HC⊕ 39XMN 7733M 7D+3
 4A9D 79+4M XA334+ H98 77C79A 33A 4033A

Toldi pedig magát serényül forgatja,
 Öklének csapásit sűrűn osztogatja:
 Ömlik a vér száján és orrán a vadnak,
 Nagy meredt szemei szörnyen kidagadnak.
 Nyelve a szájában meg nem tudna féni,
 Csattogó fogával azt is összevérti,
 Mint veszett kutyáé csorog véres nyála;
 Senki sem látott már dühösb vadat nála.

3HA3M 4+H3N 4C3M 7A3+373N 4 A3A0+3
 3HA3A71A3A 4C13 4MA37A3H 33A 79X9A
 49M9MH4 1+H3A3A3+ 40+X 4 33+43 7D+3 A
 4A7A9AMH A3H3 33 7A90H4⊕ 4 43MA3⊕
 79AA9+4M 4 1+A3 4XLA9M4 H4 3××33
 79+9D 4 4A3+H373A 774033 X9H4+ 49D
 4A3A3A3 3C4⊕⊕M3 4MA333A 7D+34 A3
 4A3A333003D A3A343 3H+A3⊕ 4 74 7C49D

Miklós a kötődést unni kezdi végre,
 Lábát sem restelli híni segítségre,
 S mint midőn a bika dolgozik szarvával,
 Fölveti a farkast egy erős rugással.
 Messze az avasba esik a vadállat,
 Nagy darab helyütt letördeli a nádat,
 És amint lehulla puffanó eséssel,
 Nagyot üt a földre hangos nyekkenéssel.

4M7M3 3A3X 4D3M A3+H3 437C+3 39A 3+
 4H7M 1+H4M 4H3A97 A 1+3H3A333 73+3
 4A7A9H43 A3MH3A3N 79A98 4111+H3A3
 49004A3⊕ 7A4H333N 4H999H 7M 33+33 A
 477H98 4X9A39M 4 19D8A3A3 733H3N
 41199 4H4H4 7N A33373⊕ 4 7999
 73+H37 4111H3 4M 49M9X9A 3A3M793 A
 !73A3N⊕ 33A7333N 4 337A+ A3 4A717H3

De lám, mintha ördög volna belé bújva,
 Egyet hengeredik s talpra ugrik újra,
 Elordítja magát keserves haraggal,
 S mégyen új csatára köszörült fogakkal.
 Körmeit Miklósnak a vállába mártja,
 Száját a fejénél két araszra tátja
 S hátulsó lábával úgy szorítja térdét,
 Pusztítsa el Isten a kegyetlen férgét!

:47+9D 4 37 7A33 3+ 3373333 19H A33 H3
 :47+4397A33 4M793 A A90H4⊕313 4 71+H3
 !133M H4X 3033+ 797 3A3A3 7A33 4A3D+H 7+3 -
 - 1333A3A3 A+3A3 4D3M +30A3A H3H3
 4A9A3C3+79A3M 4 403 H4 !79X 4333A
 :4A9AHC⊓79X 4 3C 3333M 3C 43 433
 1373A7A3⊕ 3A93A 79A98 471A3A4N
 1373 19D3A90H4⊕ 3A3A3X 1+49M 33C

Ez még csak mehetne, de most jő a nagyja:
 Ordít a hímfarkas s hátul megtámadja;
 – Mit csinálsz most Miklós? jaj, dehogy birsz vélek!
 Ezer lelked volna, mégis megölnének. –
 Semmi baj! az néki a tulajdonsága,
 Hogy, ha nő veszélye, nő a bátorsága:
 Kisegíti magát, sohase féltsetek,
 Nem válik belőle farkasoknak étek.

4H03H4X A 7D33 3HA3 D37A3C 4 7D+34 7H33
 :4H03H43 73N 4+M3 790HC⊓ 4111HC⊓A33
 4A3904D M4⊕ 4 33H3N 7AM+H3⊕4N 14H
 4A39D+-A9AHC⊕ 4 3H3 33+3+3 4C⊕4N
 3MA33 43!!3N A3H3M 43AA4+4N A+ 333
 :3MA3D A3+A33 H4N A3A 404HC⊓ 49D 33 7D+3
 4H93 4 7AMHC⊓333X 3A3A3X 7D334N 33C
 4AA9 H4 7+4H43 4M 477C797A3 4034

Mert amint a nőtény öltre ment s birokra,
 Megszorítja torkát Toldi két marokra;
 Csak kifordult körme a fiú nyakából,
 Kifogy minden erő a horgas-inából.
 Szeme is kidülled, véres könnyel telve,
 Mint egy nagy csoroszllya, lóg ki zöldes nyelve:
 Nem kiment belőle, bennszorult a pára,
 Ahogy eltátotta, úgy maradt az álla.

,ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ;ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 :ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ

Akkor fogja Toldi, jót kanyarít véle,
 És a kanhoz vágja, mely rohan feléje;
 Fölkel az dühösen, s hogy megint lecsapja,
 Párját fekhelyéből mérgesen harapja.
 És pedig világos, hogy megint fölkelne,
 Ha Miklós előre néki nem felelne:
 De úgy elpaskolja most a nőtényével,
 Hogy világ végéig sem támad többé fel.

,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ;ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ - ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ;ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ

Toldi a vadaktól így megmenekülvén,
 Megpihent kevésbé egy zsombékra ülven;
 A farkas-fiakban sem volt már lehellet,
 Eltaposva nyúltak Toldi lába mellett.
 Távolabb fekütt az anyjok, meg a párja;
 Tisztán süttött rájuk a hold karikája,
 Hidegen tekintett a rét fenekébe,
 Mint egy arany tepsi, szétmeredt a képe.

,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ - ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ;ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ?ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ?ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ

Miklós az elméjét mindenképen hányta,
 Nem mondhatnám pedig, hogy a farkast szánta,
 Hanem gondolkozott az ő farkasáról,
 Őt elnyelni vágyó rossz szívű bátyjáról.
 De hát mért akarja bátyja őt megenni,
 Mért akar hóhéra, nem testvére lenni?
 Vagy mikor járt Miklós néki ártalmára?
 Mért feni agyarát jó atyjafiára?

:ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 :ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ;ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ

Mert hiszen, ha példát farkasokról vészen:
 Ott is a rosszabbik az ő bátyja lészen:
 Fészkit oltalmazza a mezőnek vadja,
 Ki nem ingerelte, azt meg nem támadja.
 Vagy ha néha gyomra készti öldöklésre,
 Nem bánt senkit aztán ha csillapul éhe;
 Akkor is barmoknak tizedelve nyáját,
 Megkiméli mindég a maga fajtaját.

,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ — ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ?ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ?ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ?ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ?ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ?ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ?ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ

De az ő testvére — de az ő testvére,
 Ki mondja meg neki: mért tör életére?
 Nem csillapul máskép, csak vérevel, szomja?
 Vagy ha birtokából jó öccsét kinyomja?
 Hátha annak, aki szomjuhozza vérit,
 Mint a farkasoknak most, megadná bérít?
 Vagy talán emberben tartósabb a pára,
 És azért nincs Györgynek végső éjszakája?

,+J0S+J9f 1 AJOA+! ++AJO 7 ,ASB 7AA9 ,ASB 7AA9...
 . JOOYMA9TH4B ASHIM 140+MHOX AASM JO 7A7
 SHIM 140+0A9A 7AAOAT+BA 1 :ASB ++M7
 .SHAS 1BAH H9 AS0 7A9TN THIMXXOX
 , 7B+SHIM7AS7 JOJO77 +NAJASB 9B :ASB ++M7
 ; 7B+77AS 1JHJ +9OAOA+ASB HJOO9
 , 79A 79H9A+ +79B B :JO7A+ H9 JOJO ,7AS0 JO
 . 79AAJO+ A9AA9MXXOX B777OX 1 9H +H7X

...Állj meg, állj meg, Toldi! gyilkos a szándékod,
 Jaj ne vess bosszúdnak véres martalékot.
 Tudd meg: a legyilkolt atyafinak vére
 Bosszuért kiált fel az egek egére.
 Tudd meg: ha megölnéd tennen testvéredet,
 Akkor meggyilkolnád örök életedet;
 Ne félj, fenn az Isten; ő majd igazat lát,
 Bízd rá a büntető bosszuállás dolgát.

, SXZB 1JAS7B +B9AM 9B70+8 , 7AJOB –
 , B9A HJOO9+9M 1 A 77OAA9AS0 JOAS7H+8
 , 4H9AA9M 1 7B0B 7777MAB0 JOAHOB
 . 4H977M +AS77N AS07B7M 7AM+JO +M
 , JOX77B+H8 +9O 1 AA9XJOA-ASXXBA +9O JOB8
 . JOX77B8 JOH9 7HMO 7HO790+8 MHO8 +9O
 , A+90H9A 1 77BAJO4H A90H90 7N 1 AM798
 . A+9H98 97O9 H9 7777+0B7 8BA 9H+M

– Most, mintha valami ötlenék eszébe,
 Hirtelen felállott s a vadakhoz lépe,
 Gyorsan fölvetette őket a vállára,
 Úgy indult veszélyes éjjeli útjára.
 Ment nagy sebbel-lobbal a nád erdejében,
 Nagy hosszú sikátort fűrt azon mentében.
 Hátral a két farkas csüngött a sarkáig,
 Vissza sem tekintett az anyja házáig.

„9AM 97O9 7A0A0+8 1JOHJ0B ++AJO 77O9,
 +9MAJOA+

„Anyja Tholdi Györgynek Miklóst szánja vala”
 Ilosvai

1300 1+JO798

Hatodik ének

I

1

, 4H9DHJO7 MA90+9O +AJO 1 BA 74A JOB7
 ; 4H98 7JOH8A ++AJO 77MAH7B0 JOAS7B8+
 , AS+ASB THBOHAB884+ +9O 14JO 777ASB 9798
 . ASM8+H8 ++AJOA+ 7BAJO8 JOH7AJO0 O8B
 ; 9790H0779 1+8B H98 1 77A7D 87H7B7N
 ; 979XJOA98 1 14JOJO++AJO 7O9M 77O
 : JOX909AX9 AJO9+ JO9M HJOJOX JOH9BHOH
 . JOX9A98 MHO 1 77+80ASB MAH7N 1

Szépen süt le a hold Nagyfalu tornyára,
 Gyepszélien fejrlik Toldi Lőrinc háza;
 Háta megett annak nagy gyümölcskert zöldel,
 Mely fölérne holmi alföldi erdővel.
 Kertre nyílik a ház egyik ajtócskája;
 Ott van Toldinének a hálószobája;
 Rozmaring bokor van gyászos ablakában:
 A körül leskődik a fiú magában.

II

2

, SH9 9+JO 7O+89 , A0A0+8 7+9A90H90
 . SH98+ AJO98H98 13O7H7N 1 7M77MA
 , JOB87777MXX9A , JOB7 7JOA MA 9B70+8 , ASB B
 , JOB88B HJO89797979 AJOH9B 97O9A8B+J
 ; JOX9+8 7777B+JO+8 , 77HO79A8A98 90JOA
 : JOX9002+AS88+ 1 AS7H88B MHO 8B 14H 7H8B
 , JOHJOJO 9A9AHO79X : A+ 8B , A+ JO77MAH8B
 . JOHJOA+M7N 1 B88N 77H9MJO779 +M 14H

Farkasait Miklós, amint oda ére,
 Letevé a kertnek harmatos gyeperé.
 Ő meg, mintha lopni jőne, lábujjhegyen,
 Édesanyja záros ajtajához megyen,
 Soká hallgatózik, mindenütt hiában;
 Mert csak egy szű perceg a szemöldökfában;
 Zörgetne is, nem is; bátorsága nincs,
 Csak úgy tétovázik keze a kilincsen.

?ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Ejnye, hát hol járhat most ez a félsz benne?
 Máskor a sárkánnyal is birokra menne;
 Édesanyját félti igen-igen nagyon,
 Nehogy a zörejre szörnyen felriadjon.
 Az is megeshetnék, hogyha így fölverné,
 Ablakát, ajtóját megnyitni se merné,
 Hanem zajt csinálna hangos sikoltással,
 S tán nem is tudnának szólni majd egymással.

:ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Azért a két farkast fölveszi vállára:
 Elkerül a háznak másik oldalára:
 Minden élő állat elpihent ott, kinn, benn:
 Még csak a kutyák is alusznak egy színben.
 Nyitva áll az ajtó: látszik a György ágya:
 Hosszu fejér kendőt terít a hold rája;
 Alatta pediglen a ház ereszének
 Órálló legényi sorban heverésznek.

ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Minden alszik. Miklós sem tétováz sokat,
 Küszöbre fekteti le a farkasokat,
 Aztán a lándzsákat a kezébe kapja,
 Melyek a fal mellé voltak támogatva;
 Órállók ruháit földre szegzi vélek,
 Hogy ne kelhessenek, majd mikor kelnének,
 S bemegy a szobába. Jaj! most Toldi Györgyöt
 Ha még el nem vitte, elviszi az ördög.

ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Ott lesi Miklós a szúnyogháló mellett,
 Györgyből mikép hortyog ki s be a lehellet;
 Egy marokszoritás — s ha száz lelke volna,
 Mégis elhallgatna, többet nem horkolna.
 De Miklós elkezd: „No megölhetnélek,
 Megérdemelnéd, ha rávinne a lélek,
 Hanem most egyszer nem leszek áltásodra,
 Csak hogy itt is voltam, azt adom tudtodra.”

ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 “ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Azzal a két farkast az ölébe vette,
 Az öreg nyoszolya szélire fektette,
 Így beszélve nekik: „tente, tente szépen:
 A testvérbátyátok fekszik itten épen.”
 Maga pedig ment a benyíló szobába,
 Melyben asztalnál ült anyja gyászruhába:
 Asztalon két öklét egymásra fektette,
 Búbánatos fejét arra eresztette.

,ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 ,ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 : ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 ,ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 : ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 . ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ

Hasztalan leskődött ott az édes álom,
 Nem birt általtörni a szomorúságon,
 És utoljára is csalással ejté meg,
 Köntösét elkérte a hideglelésnek;
 Úgy furá magát be tarkójába hátul,
 Futkosott sarkáig s vissza a sarkátul,
 Összezsibbasztotta, megrészegítette:
 Ennyibe került, míg elszenderíthette.

: ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 : ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 : ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 : + ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 “ . ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ

Még így sem sokáig tartott szunnyadása:
 Elrebbenté Miklós csendes kopogása;
 Felriadt az asszony, mihelyt meghallotta,
 De Miklós előre így bátorította:
 „Édes anyámasszony, ne féljen kegyelmed:
 Nem hozok a házra semmi veszedelmet,
 Jóllehet, hogy éjjel járok, mint a lélek,
 De ha nappal jönék, tudja, megölnének.”

, ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 : ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 “ . ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ

Nem is félt az özvegy, amint ezt hallotta,
 Karjával a fiát általszorította,
 Egy fillér kis darab, de annyi hely sincsen,
 Hová az orcáján csókvetést ne hintsen.
 „Jaj, hát látlak ismét! be sose gondoltam,
 Majd kétségbeestem, érted majd megholtam,
 De Istenem minek beszélek oly nagyon:
 Bátyádurad itt a másik házban vagyon.”

, ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 . ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 : ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 . ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ

Ennyit mondott anyja; többet nem is szólna,
 Ha mindjárt a széles Hortobágyon volna,
 Ott is úgy ölelné, szíve elfogódnék,
 Szája hosszú néma csókra kulcsolódnék.
 Érzi Miklós, hogy mint reszket az ölében,
 Tán lerogyna, ha ő nem tartaná szépen;
 Pedig ő is szörnyen meg vala indulva,
 Nem is felelt mindjárt, csak jó idő mulva.

! ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 . ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 , ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ
 . ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ

Tartani akarta magát, de hiába!
 Mintha tút szúrnanak orra cimpájába,
 Vagy mintha alatta reszelnének tormát,
 Tekerő nyilallást érte olyanformát.
 Megáradva hulla könnye két szemének
 Az ábrázatjára kedves szülőjének,
 S mint mikor két hegyről összefut a patak,
 A kétféle könnyek egybeszakadtanak.

,ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ – “! ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ
 ; ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ
 , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ
 . ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ! ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ
 : ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 . ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ : ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ

„Áldjon meg, áldjon meg!” – anyja eddig mondta,
 Hogy ki áldjon? vagy kit? azt csak úgy gondolta;
 Tudta, hogy az, aki a szívet vizsgálja,
 Minden kívánságát benne megtalálja.
 Hát mikor melléről elszakadt a gyermek!
 Kínját elbeszélni nyelve nincs embernek:
 Lelke volt talán a lánc közöttük, aki
 Nem kikapcsolódott: tövestül szakadt ki.

, ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ
 , ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ
 , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ – ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 . ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ – “ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ
 . ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ
 ! ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ! ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁᄁᄁ
 “! ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ! ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ! ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ

A kutyák azonban nyíttak és szűkültek,
 Csúnya üvöltéssel az ajtóig jöttek,
 Feltápázkodtak a szolgák ügyyel-bajjal,
 Györgyöt is fölverték a fertelmes zajjal.
 „Ki járt itt? mi járt itt?” – így óbégatának,
 Hogy a két farkasra reá akadának.
 „Ez a Miklós dolga! ezt más nem tehette!
 Utána! utána! ilyen szedtevette!”

, ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 : ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 : ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ – ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 . ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ

S mint mikor egy fészek lódarázs fellázad,
 Olybá képzelhetni most az egész házat:
 Bukdosnak egymásban a széles tornácon,
 Futkosnak szanaszét gyalog vagy lóhátan.
 Merre? vagy hová fut? azt egyik sem tudja,
 A bolondok útát jobbra-balra futja;
 Végre György úr őket összeszedva rútul,
 Megy elül s a többi mind utána zúdul.

, ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ! ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ! ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ : ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ . ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ! ᄁᄁᄁᄁ
 , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 : ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 . ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ , ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ

Hallja-é az özvegy e vadászi lármát,
 Kürtölést, kurjantást, kopók csaholását?
 Hallja, mint kiáltják: elébe! elébe!
 S tudja ki elébe? hogy Miklós elébe?
 Nem! ezt ő nem hallja. Eltűntén fiának
 Gyöngye lábainai megtántorodának,
 Lehanyatlott szépen a megvetett ágyra:
 Isten tudja, meddig tart az ájulása.

„ገገጃ ገዛተሉ ድርድር ዘገ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
“ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ተገገጃ ገገጃ

„Oly igen megszáná az asszony siralmát,
Mondá, hogy megállja nékie bosszuját”
Ilosvai

ገገጃ ገገጃ ገገጃ

Hetedik ének

I

1

ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ

Kinek az ég alatt már senkije sincsen,
Ne féljen: felfogja ügyét a jó Isten.
Toldi Miklósét is lám miként felfogta:
A holdat egy vastag felhőbe burkolta;
Lett olyan sötétség, hogy semmi sem látszott,
Zengett az ég szörnyen, csattogott, villámlott:
Az Isten haragja megütött egy hajdút,
Vége lett azonnal, még csak el sem jajdúlt.

II

2

ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ

Nem vette tréfára Toldi György a dolgot,
Hogy az istennyila feje körül forgott,
Elszéledt kutyáit visszakürtöltette,
Kósza népe is mind összegyűlt megette:
De bizony közel volt akkor már a reggel,
Hogy haza vergődött az ázott sereggel,
S az volt a legnagyobb bosszusága neki,
Hogy, amit elgondolt, még sem vihette ki.

III

3

ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ

Miklós messze tette magát azon éjjel,
Szembeszállt esővel, villámmal és széllel,
És midőn a hajnal a homályt elverte,
Magát egy sivatag pusztaságban lelte.
Ki volt útítársa a kietlen pusztán?
A nap ment utána a kék égen úszván:
Elérte, elhagyta; otthagya magában,
A barátságtalan nedves éjszakában.

IIII

4

ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ
ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ ገገጃ

Háromszor hagyá el. Negyedik nap, délben,
Nagy hegyek lebegtek délibáb vizében:
Bámult Miklós, mert ő olyat sosem látott,
A hegyet bámulta, nem a délibábot.
Sietett, sietett, ámbár vala fáradt;
Estenden meglátta a budai várat;
S még nem ment le a nap, midőn odaére
Híres nevezetes Rákos mezejére.

,מִשְׁתַּחֲוִי אֲנִי וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 . מִשְׁתַּחֲוִי אֲנִי וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 . וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 : אֲנִי וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 – ! וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ –
 . וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ

, וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 ; וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 ? וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 (וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ)
 : וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ

: וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 : וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 “ וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 : וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 ; וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 . וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ

, וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 ; וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 : וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 . וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 ; וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 ? וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 “ ? וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ

, וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 ; וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 . וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 ; וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 , וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
 “ . וְעַבְדֶּיךָ יְהוָה לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ

Rákosnak mezője tőszomszédos Pesttel,
 Pest alatt ért össze utasunk az esttel.
 Találkoztak pedig egy temető mellett,
 Temetőben új sír dombja sötétellett.
 De miféle sírnak sötétlik ott dombja,
 Arra Miklósnak most van is nincs is gondja:
 Hosszu gyászruhában – mindenható Isten! –
 Édesanyja bókol egy pár új keresztben.

Pedig nem anyja volt, csak szakasztott mása,
 Követ meglágyítna keserves sirása;
 Hát Miklós ugyan hogy ne szánná meg nagyon,
 Holott neki kónél lágyabb szíve vagyton?
 Meg is esett szíve, oda is ment hozzá,
 Hogy kiért? miért sír? tőle tudakozá,
 És a gyászos özvegy (mert özvegy volt nyilván)
 Így felelt szavára keservesen sírván:

„Jaj, fiam! ne kérdezd az én esetemet:
 Ma temettem el két vitéz gyermekemet:
 Duna szigetében gyilkolá meg egy cseh,
 Isten a pokoltól soha meg ne mentse.”
 Többet nem szólhatott, ezt is csak tördelve:
 Nagy zokogás miatt elállott a nyelve;
 Letérdelt a sírnak fekete dombjára,
 S nyögött, leborulván a két keresztfára.

Sokáig tartott így. Miklós pedig várta,
 Hadd szűnjék az asszony keserves sirása;
 Szűnt is egyszer aztán, legalább úgy látszott:
 Nem rí oly erősen, egy kicsit juházott.
 Akkor monda néki: „Hallom, amint hallom,
 Az asszony baját, de nem értem, megvallom;
 Két fiát megölték, ki ölé meg és mért?
 Ha megölték: nincs, ki vért kívánjon vérért?”

Fölegyenesedék e szavakat hallván,
 S erőt vett az asszony kegyetlen fájdalmán;
 Sovány is, halvány is volt az ábrázatja,
 Csak a két nagy szeme sötétellett rajta.
 „Vért a vérért, mondod? O jaj! senki sincsen,
 Az én keservembe ki belé tekintsen;
 Pusztá a szívem, mint kopár őszi tarló,
 Amelyről leszdedte a kalászt a sarló.”

„+ᄅᄃᄅᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
:ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ

Toldi pedig monda: „Ne sírjon kegyelmed,
Csak nem támad már fel a két vitéz gyermek:
De ne legyen nekem az Isten Istenem,
Ha bosszút nem állok érettök a csehen.
Hanem kérem szépen (s látja, nem hiában),
Mondja el a dolgot isten-igazában;
Özvegy édesanyám van nekem is otthon,
Tudom én sajnálni a jó özvegyasszonyt.”

ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
:ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
:ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ

Ekkor a bús asszony nekibátorodva,
Hogy' esett, mint esett, mind elpanaszolta:
Duna szigetében öklelődzik egy cseh,
S szörnyüképpen szolgál neki a szerencse;
Kérkedik nagy fennen, magát hányja veti,
A magyar nemzetet csúfra emlegeti:
Sok bajnok kiment már életre, halálra,
Özveget, árvát és jajszót hagyni hátra.

:ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
:ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
!ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ

Tegnap állt ki az ő két levente fia;
Nem volt félországban olyan pár dalia,
Nem volt a világon olyan jó két gyermek:
És most egymás mellett egy sírban hevernek!
Elrémült a világ; nem is akadt már ma,
Aki a kegyetlen csehvel szembe szállna;
Pedig megint ott lesz a szigetben reggel,
Istent káromoló gógös beszédekkel.

ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
:ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ

Így megértve Miklós a bajnak mivoltát,
Tovább az asszonnyal nem közlötöte dolgát,
Hanem köszönt s indult Pestnek városába,
Menet nagy dolgokat forgatván magába' .
Utcáról utcára ment nagy sebbel-lobbal,
Mintha ott a járást ő tudná legjobban,
Pedig csak ödöngött előre meg hátra:
Kebelén kenyere, hátán volt a háza.

..... օրհին .....
“ԼՊԻՆ ԲԻՆ ԿՈՒՆԵՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ

„... Király .....
Ha tartaná Miklóst otthon, írta nagy kárnak”
Ilosvai

ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

Nyolcadik ének

I

1

ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
(ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ)
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

Toldi György pediglen kigondolta bölcsen,
(Hogy egyik szavamat másíkba ne öltsem)
Kigondolta, mondom, kifőzte magában:
Miképp legyen úrrá öccse vagyonában.
Hát előbb mint Miklós, ő is Budán termett,
Hogy Lajos királynál megássa a vermet.
Fel is ment, mihelyest leszállott a lóru,
S ilyen ajánlást tett a szegény fiúrul.

II

2

ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ !ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
“ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

„Felséges királyom! keserű az a nékem,
Amit jelenteni gyász köteleességem;
Keserű, mert vízzé csak nem válik a vér,
Csak testvér marad az, aki egyszer testvér.”
Itt elhagyta, s mintha erősen zokogna,
Szemét egy kendővel ugyancsak nyomkodta;
Veres lett a szeme a nagy dörzsölésre,
De könnyet a király nem vett benne észre.

III

3

:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
“ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
!ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
(ԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ) – “ ... ԵՆԻՆ
“ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

A király azonban ilyenképen szóla:
„Nem is hallottam még, hogy testvéred volna,
Udvaromba miért soha nem vezetted,
Be sem is mutattad, meg sem ismerttetted?”
György pedig felele: „Oh, uram királyom!
Nekem az kiváltképp szegyenem és gyászom,
De, ... ” – (s nagyot sohajtott erre az egy dé-re),
„Érdemetlen volna királyom kegyére.”

IIII

4

ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

„Miklós a tizedik esztendőben járván,
Kimúlt szegény apánk s ő elmaradt árván,
Apja helyett apja én akartam lenni,
S belőle, mint illik, jó vitézt nevelni:
De korhely, buta lőn: jóra semmi kedve,
Hon maradt, betyárnak, pórnak nevekedve;
Pedig erő benne volna módnélküli:
De mi haszna? lebzsel és a bajt kerüli.”

„H9N #9D D3E1X 3D13... : 9H4N 91 9 1A3A39
 ,A9119AA9A9A 9A9A #9A ,+31131 A9H43H A+AA3
 :3D3X 1+99A 3H3 #9D 3A1+ :+9+D3E 1E1
 .3D3A 3A9A9A 3M+3N 9H1H9A 9A ,39DA9+D1
 ,D3A99A9M A3 1A9A 3A3 ,1+9A9A3A 139 3+
 ,D3A9 13A9H9N ,A39 +E9A ,39AA9A 1+9A ,13 A39 +E9A
 :D9X39A9A9A+ D3 E9 ,+A9AA9A 1+9A ,A9D91A9A3
 “...D9X39A-H3X33E9N 33 333A3 A+ 3E ,3A3 9A

„13A3333N +3AA9A39 3D3A33N ,3D3A33N...
 ,13A33+3+3 91 9+ A3H33H3 D9A91A9A3
 ,3M13M D9M A3 3H3 :3A9N D3+D3E !191 3+
 !3MA3 9XAA9AA9A9A+ 3 A9M A999+D9E1D9E
 ,1939E 9 3D31D A33N 9H19D9E 9+ 3A3 !191
 “...1939AA9A 33 33H33 39D933D 1A3A33
 :1A9H9X 3H1D333N 33 3MA3D A3 3H3 3+ 9+D3E
 .1A9H9A9A9A 333N A 133E99E 9H4N 9

„9191H9 9H4N 9 A3 1A9H9X 1H3E 3D3
 :91A99D+M1 3A A3 ,133H33 3+ 91+D3E 3A3 1E1
 A3AA9A39 9 3HAA9M :A+99A 19119AA9A9A
 :13AA9AA3+D3E 9+D 9 A33 1H31 3+ 9H4N
 ,9H39E 33A333N D3+93 33 D9M A+AA3...
 :9H9+M9 XX3A33E 1E1+9 9 A39 +A9E9A
 ,D3X13A3+ 9D3+ 119X 1M 3H A3H3 33
 “...D3X133N H93 1N 1A9A 33E91M 13H3+ 1D9

„A9E9E 1N D31AA9 A3 +H3 A39 D3131 1+9A...
 ,A9A 11913 3E3N 39M ,9119H 13M 13H3 3+M
 :3H33A333N 91A9A ,+9 13H3+ 3E ,E33 9A
 “...3M131D4X D31A A33 1H3999M 3E ,3A3 9A
 9119H 1A4H3 3A3 3+ :9H4N 9 9+D3E 1E1 –
 :9119A9A 33993 13A ,9X9X 4M1+ 91 9
 :D31 D3A9N A+ E3 H93 13D3H3 3D31H3 !191...
 “...D3+AA3 13A3 E9 13A 9M9A9+1M9 ,D33A3

„A91E9A 9 1D9A9A3 ?13A 3A3 9M9A ,9M9A...
 ,A9199A9A9A9A 9 19H ,133E9H9A 3A A3
 :911E E9 1333MA3 ,D31A3 9M39A ,3H13
 “...91+M1 D31A+ 91 9 ?1A9A H93 3-A9A ,3-A3
 ,3MA31 A9AA9AA9A9A 3H3 3+ 13D+D9D9A9A 3E –
 ,39A3A-31A31 19D 1A9M A+39A A+33 133
 ,91191M31N 1H91+D3E 1H3139 9AA9 9
 :911911+H99 3E3 191H9A 13D3+133X

Felelt a jó király: „Ejnye bizony nagy kár,
 Mégis rosszul tetted, hogy róla hallgattál,
 Azt mondad: igen nagy erő lakik benne:
 Csodálnám, ha harcra kedve mégsem lenne.
 De ami elhaladt, nem mult el végképen,
 Hozd fel őt, hadd lássam, hozd fel, kérlek szépen,
 Megtanul, majd meglásd, az én iskolámban;
 Ha nem, úgy is elmegy egy közember-számban.”

„Köszönöm, köszönöm felséged kegyelmét,
 Méltatlan öcsémről ily jó hiedelmét,
 De jaj! minden késő: öcsém el van veszve,
 Szántszándékkal való gyilkosságba esve!
 Jaj! hogy ily panaszra kell nyitnom a számat,
 Megölé némelynap szerető szolgálmat...”
 Monda György és nyögve egy kőszentre borult;
 A király ránézett s képe elkomorult.

Hogy miért borult el a király orcája,
 Azt nem mondta Györgynek, ez sem tudokálta;
 Hallgattak sokáig; végre a felséges
 Király így töré meg a nagy csendességet:
 „Mégis van egy módon kegyelem számára,
 Hozasd fel a fiút mielőbb Budára:
 Egy erős cseh ví bajt Duna szigetében,
 Sok derék vitézem mult ki már kezében.”

„Hadd jöjjön fel öcséd és álljon ki azzal:
 Vagy erőt vesz rajta, vagy keze miatt hal,
 Ha győz, úgy derék fi, méltó kegyelemre;
 Ha nem, úgy vétkeért meg leszen büntetve.”
 – Ezt monda a király; de nem örült rajta
 A jó szívü bátya, sőt ekkép sohajta:
 „Jaj! mérthogy öcsémnek már ez is későn jön:
 Elment, bujdosóvá lett az egész földön.”

„Hová, háová nem lett? elosont a háztól,
 El sem búcsuzott, csak a kapufélfától,
 Híre, hamva eltűnt, elveszett az útja;
 Él-e, hal-e már most? a jó Isten tudja.”
 – Így sopánkodott György álnoksággal telve,
 Hej pedig hamis volt néki teste-lelke,
 A foga fejerit mindjárt kimutatta,
 Beszédének sorját emígy fordította:

, 4H989M9M 3H9M 397H9 770M89M907A98
 : 4H9M97 09H7N 9 0MH0807 7M9M90 #1 A
 , 9700#9M 89H3 H9 M9N 890 89090 : 80+008
 “ . 97800 90 7880M9M , 9M9H 897+0089M 00
 , 19009H7N A9A9AM90 9 70979N A 770M90 #1 –
 , 1909798 9 008770 7M97+090 A 70899H98
 : 70H3M90 7900M908 , 7097 770A97+090
 . 70H379N H98 8- M9N : 19M907 9 197A9M 19H

Megszólamlott aztán végre valahára,
 S így felelt szomorún a király szavára:
 „Mondom: nekem nem kell az öcsém vagyonya,
 Én lemondtam róla, lelkemet ne nyomja.”
 – Így szólott s köszönt a felséges királynak,
 Hazament s nekiállt otthon a hajának,
 Nekiesett tépni, homlokát öklözni:
 Csak lesték a szolgák: kell-e már kötözni.

... 9M9M 7+9097 M979N , 09M+0079MMH 90+X,
 “ 9M9M 77079+9 798 10A 00H0009 190A90078
 +9M90M7

„Bika rugaszzkodván, kötél szakadt vala...
 Miklósnak akkoron sok máj adatott vala”
 Ilosvai

1907 17+9709M7N

Kilencedik ének

I

1

, 09M A9M7M+M908 A9090 07977M A0H9M 7A98
 ; 09X9M7M+M+M908 9 0080 17M9790 0989N 10A
 , XX9M9 190+00790M8 1879708+079 90H9X
 . 79M90 7A98 H98 9 #97078 9M77H0X A98
 , 19009M 00A9M+98 9 : H9X88 H9 0008 7H9
 ; 190XX9A9A98 M9000A 7H9 197M907H 7H9H9
 , 8H98M988 19709H 7909M90H98 9 7A08
 . 8M+H9N 9H7M H979N 7M0M 8797 9 H0009

Pest város utcáin fényes holdvilág van,
 Sok kémény fejrlik fenn a holdvilágban;
 Barna zszindelytetők hunyászkodnak alább,
 Megborítva mintegy a ház egész falát.
 Azt hinné az ember: a padláson laknak,
 Azért csinálták azt sokkal magasabbnak;
 Most a házfalakat rakják emeletre,
 Akkor a tető volt kétszer újra kezdve.

II

2

, 9M+9H907N 8H9M 097M A9M0000X 10A
 ; 9H+98 #9 0977M H9 A0M078 7M98M989M
 , 70H90 A9 09M , 0079 : 770 708-7707 890 7H9
 . 70H90 970M A7 M8 , 7808 87H90 A0M078
 , 09X7909X #90 79790 8797979M A909M9
 , 09X900A9H97 A9H9 H070 A7 8H098 #9 7H88
 , 798M8 788 79X80A 19H 970 890 #90 A7+88
 . 798788+88 08M907M 9M90H0+09M 78088

Sok bolyongás után végre kifáradva,
 Letelepült Miklós az utcán egy padra;
 Úri nép jött-ment ott; asszony, lány és férfi,
 Miklós nézte őket, el is unta nézni.
 Aláfüggesztette fejét nagy bánatban,
 Mert egy pénze is nincs üres tarsolyában,
 Pedig négy nap óta csak gombát mit evett,
 Melyet vándorolva útfélen szedhetett.

III

3

: +8897 A97M007A #90 , 98H9M #90 08M87H78
 ? 79H9M 9 1977M #9M , H7MH9 #9M 8-09M H97
 , M9A08M88 87 A7 880 , H7MH9 88A H97 08H070
 : M9A08M88 87789H 17A98 #9 09M 88098
 , 0977M 080A9N 9 7M0 907X 79M77 #90 #8
 ; 09M9M+9X97 M9H+7809M 09#089M9M
 , 97M9A97 7H9M 9 A9 , 79M0907A A9 M9X89X
 . 97000 A7M9M 7887 A 17M88 M8X9M90 088

Hirtelen nagy lárma, nagy sikoltás támad:
 Tűz van-é vagy árvíz, vagy víják a várat?
 Nincsen tűz sem árvíz, nem is jó ellenség,
 Hanem van egy másik rémítő jelenség:
 Egy nagy szilaj bika fut a keskeny utcán,
 Valahogyan vágóhidrul szabadulván;
 Bömböl és sikangat, és a vért szagolja,
 Mely füléből ömlik s szügyét végig folyja.

ለጃገገሱ ገገገገገ ጃገገገገ ገገገገገ ለጋገገገገ
 ለጃገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ

Mészáros legények merre láttak, széjjel
 Iramodtak egy-egy hurkoló kötéllel,
 És míg magok biztos helyre nem jutának,
 Addig rá sem értek szólni a kutyának.
 Volt pedig a hídnál hat erős szelindek,
 Utána uszíták a bikának mindet,
 A kutyák szaladtak, nem is voltak restek,
 A bika fülének és marjának estek.

ለገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ

Mihelyt egyik kutya a fülét megvérzé
 S fülében a bika a fájdalmat érzé,
 Elbődüle szörnyen és lerázta őket,
 Elszórá füléről a fülönfüggőket.
 Hullottak az ebek, hogy jobban sem kellett,
 Nagyokat püffentek a házfalak mellett,
 Egy-egy darab fül, hús ha maradt szájokban,
 Agyarkodva rágták kínos haragjokban.

“!+ገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

A vágólegények csak kiálták: „fogd, fogd!”
 De a veszett állat karikára forgott,
 S amely kutya egyszer hozzá közelített,
 Annak ő szarvával repülni segített.
 Egyiket bedobta a szomszéd udvarra,
 Másiknak a bélit ontotta ki szarva,
 A vágók pedig, hisz' mit tehettek másat?
 Biztaták keményen a – döglött kutyákat.

ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

A bika azonban, mint a zúgó szélvész,
 Nem nézte az útnak sem hosszát, sem szélét:
 Annak tartott, akit elül-utol talált,
 Futá minden ember a bizonyos halált.
 Sikolt a fehér nép, esve már kétségbe;
 Férfiak kiáltják: elébe, elébe!
 De egy sincsen, aki elébe fordulna,
 Hanem még a fúru-lyukba is bebúna.

ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

Toldi nem futott el, csak felállott szépen,
 S a bikát bevárta az utcaközépen.
 „Mit akarsz te fickó! tán bolond vagy? nem ládd
 A dühös bikát, hogy jön egyenesen rád?”
 Látta Miklós bizony, hogyne látta volna?
 „Csak kiáltozzatok” – magában gondolta,
 S elbocsátá a szót a két füle mellett,
 Minthogy látni mármost a bikához kellett.

„Értékes a bika a földet szarvával,
 Rémitőt sikkantott és a port kapálta,
 Azután úgy szórta a földet szarvával,
 Mintha szérún pelyvát forgatna villával.
 Egyszersmind erősen nekirugaszkodva
 Szarvát ökkelőre nagy-le bocsátotta.
 „Odavan! vége van! jaj, jaj!” – sikoltának
 Minden ablakából a pesti utcának.

Mert alighogy Miklóst a bika meglátta,
 Rémitőt sikkantott és a port kapálta,
 Azután úgy szórta a földet szarvával,
 Mintha szérún pelyvát forgatna villával.
 Egyszersmind erősen nekirugaszkodva
 Szarvát ökkelőre nagy-le bocsátotta.
 „Odavan! vége van! jaj, jaj!” – sikoltának
 Minden ablakából a pesti utcának.

X

10

Dehogyan van! lábával elébe toppantott,
 Rémitő szavával erősen kurjantott:
 E fogással visszahökkené a marhát,
 S azon pillanatban megragadta szarvát,
 Vágószekrére voná két szarvánál fogva,
 A mészárosokat előkiáltotta,
 Nagy-sokára el is jöttek azok oztán,
 Erős köteleket és pályákat hozván.

Dehogyan van! lábával elébe toppantott,
 Rémitő szavával erősen kurjantott:
 E fogással visszahökkené a marhát,
 S azon pillanatban megragadta szarvát,
 Vágószekrére voná két szarvánál fogva,
 A mészárosokat előkiáltotta,
 Nagy-sokára el is jöttek azok oztán,
 Erős köteleket és pályákat hozván.

IX

11

Megköték a bikát vastag gerendához,
 Szarvát lenyügözték az első lábához;
 A nép széjjeloszlott; a vágó legények
 Egy kis házikóba fekünni menének.
 Miklós meg leült a vágóhid szélére,
 Ott akarván tanyát fogni azon éjre;
 Fejének párnája a szín ágasa volt,
 Lepedőt sugárból terített rá a hold.

Megköték a bikát vastag gerendához,
 Szarvát lenyügözték az első lábához;
 A nép széjjeloszlott; a vágó legények
 Egy kis házikóba fekünni menének.
 Miklós meg leült a vágóhid szélére,
 Ott akarván tanyát fogni azon éjre;
 Fejének párnája a szín ágasa volt,
 Lepedőt sugárból terített rá a hold.

IIIX

12

De a mészárosok nem engedék neki,
 Hogy a vágószínen magát pihenje ki,
 Egy jó darab májat kilöktek elébe,
 S menjen onnan, mondák: „anyja keservébe.”
 „Ez hát a jutalma száz meg száz életnek,
 Hogy a megmentőnek alamizsnát vetnek”
 – Gondolá s a májat ott a földön hagyta,
 Jött egy éhes kutya, annak odaadta.

De a mészárosok nem engedék neki,
 Hogy a vágószínen magát pihenje ki,
 Egy jó darab májat kilöktek elébe,
 S menjen onnan, mondák: „anyja keservébe.”
 „Ez hát a jutalma száz meg száz életnek,
 Hogy a megmentőnek alamizsnát vetnek”
 – Gondolá s a májat ott a földön hagyta,
 Jött egy éhes kutya, annak odaadta.

IIIX

13

Aztán ment az utcán. Sok helyütt susogta
 Valaki: „ez volt az, aki szarvon fogta;”
 Sok helyen látott még egy-két emberképet,
 Ablakból, kapuból amint visszalépett.
 Aztán becsapódott az ablak táblája,
 Hallott a kapukon kulcsnak csikorgása,
 Aztán csendesség lőn, hideg, embertelen;
 „Hát nekem” – mond Toldi – „hol lesz már tűzhelyem?”

Aztán ment az utcán. Sok helyütt susogta
 Valaki: „ez volt az, aki szarvon fogta;”
 Sok helyen látott még egy-két emberképet,
 Ablakból, kapuból amint visszalépett.
 Aztán becsapódott az ablak táblája,
 Hallott a kapukon kulcsnak csikorgása,
 Aztán csendesség lőn, hideg, embertelen;
 „Hát nekem” – mond Toldi – „hol lesz már tűzhelyem?”

!XZNY 19110101 830 10A00+ 3A0D9X
 ,33N 9109A3+1 113A3X3A 3113A3
 ,113A3M 3311MMH3X 1038 9H303 H30+8 10+3
 .113A3 9103H 09019 9M300938+H 0909D A
 ,1A0M 90911 9A38 A3+03H 00 A+ H3009
 +A03 9 3A 110A0A0+H 0911+1 00 A+ H3009
 ,9MH9H 0300403+0+8 3 1A0M 1N A+ H3009
 .9H90911 1033A 110+9 830 13033A0D

Hányféle dolgok nem jutottak eszébe!
 Előtte lebegett édesanyja képe,
 Mint mikor hozzá ment búcsuvétel végett,
 S nyakán csimpalyogva ajkán csókja égett.
 Akkor is oly csendes méla éjszaka volt,
 Akkor is oly tisztán csillogott le a hold,
 Akkor is ki volt ő mindenünnen zárva,
 Nyughelyet nem adott senki éjszakára.

,9M+989+0 113N 9109A3+1 31 +193
 ,9119A0+00A 1A433H 9H001193M33 31
 ,31H31 '303 113N 11N ,03113H3N 9 1H1A '303
 ,31A3A38 11+0 11N 33H +9M 9 1H1+31
 :11930A 31 A 3X33 1A03 1M1 9A9+9A00
 ?119X 9M1M1 0 310A03 101931M 310+8 0,
 ?33H3M+30 ,30A11093 ,30Y+93 00+9M A03
 "933A3M 10A0 913X33 10019X 33H 9 3-A00

Majd az édesanyja képét odahagyva,
 Az özvegyasszonyra repült gondolatja,
 Hogy' sírt a kereszten, két kezét hogy' törte,
 Amiért a vad cseh két fiát megölte.
 Fogadása jut most eszébe s így sohajt:
 „Oh mikép víhatnék holnap én avval bajt?
 Hol vagyon paizsom, páncélom, fegyverem?
 Fog-e a cseh bajnok szembeszállni velem?”

,39H0 10019X 33H 9 1193 33A 1+8 00H+X !0,
 ,39H 330 30H009M000 A 30D0A1N ,13M30+1N
 ,10019H0X 33A 33H3N A38 9H303 09A91 3+9M
 “.10019A038 93 ,191+003 – !A0300H ,0300+ 3H0A00
 ,19A0+00A 3 1A0A0+3 911A0X03 00+90 A
 ,1900+90 10011930A ,0911M 31 1038 09A0A0A
 ,3M113H38 3A30 +A30 9 11331 ,1A09A38-A33
 .30A3H3N 1+39A9M 1133A 9X9A 9310+3

„Oh! bizony mit sem hajt a cseh bajnok énrám,
 Kinevet, kigúnyol és félvállról néz rám,
 Vagy talán hozzá még közel sem bocsátnak,
 »Félre innen, rongyos!« – mondják, ha meglátnak.”
 S nagyon elbusítá Miklóst e gondolat,
 Lassan ment az utcán, sohajtott nagyokat,
 Meg-megállt, szemét a föld felé meresztve,
 Mintha lába előtt valamit keresne.

,1A0+1M030 A+ 33N ,310+031A030 H3+3
 ,1A0+0+ 130A0038 3M ,1M0 303 ,190A0+00A 1H1
 ,3X1H3031333 9 03A0033 1038 ,1038
 ,31A3A 1001+9 A019+ 0H1A 9 1038+ A03
 :91A1 1131333A 13 ,10A9A91A3 4!13N
 :91A11093 ,3H3M+30 1901+0 11N 9 1A0M
 :3H33 1A4H3 A 91+003 – “1H1 3313M030,
 .3A31 1A01H93A3 A+ 33H3 31 33 303 !191

Egyszer föltekinte, képe is felvidult,
 Azt gondolnák, hogy fut, úgy menésnek indult,
 Ment, ment egyenesen a temetőkerbe,
 Hol imént a síró gyászos asszonyt lelte.
 Könnyü eltalálni, mi lehetett célja:
 Volt a két fiúnak fegyvere, páncélja;
 „Felveszem azt” – mondta, és örült előre:
 Jaj! hogy ez az öröm is elpártolt tőle.

,131H3031333 9 91H91911M-3H3
 :130A3A 110H0019A3 33 09XX9 1A3A 330 3+
 ?19109A 13033M33 31 1A03H93 3A03H3N A03
 .19109A 03H333 10A 19A00H9M 1A331+M3X
 ,9119H909 03+0+8 09X9+3 303 ,9119A
 :91+9A00 9X9+3 19A9+9A00 A3H3
 ,3A1M40A3 ,9A93 11191 X9+X++ 4DD3N
 .3A3M 1+1911 3M 19H ,A00A 9 133H33 A00193

Össze-visszajárta a temetőkeret,
 De nem lelt abban egy elátkozott lelket:
 Hol keresse mármost az özvegynek lakját?
 Budapest városát sok ezere lakják.
 Látta, hogy hiában minden akarátja,
 Erős fogadását hiába fogadta;
 Könnyű dibdáb játék maga, esküvése,
 Pajkos gyermek a sors, csak úgy játszik véle.

ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል

Hanem mikor aztán felfogta eszével,
 Halála napjáig sem feledheté el;
 Nem feledheté el soha az uradta,
 Mint ijedt meg a nagy örömnök miatt;
 Mint nem hitt szemének egészen, csak félig:
 Csontjait hogyan megtapogatta végig;
 S hogy' megeredt a könny két öreg szeméből,
 Mint a záporosó Isten fellegéből.

ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል

Az öröm, a panasz jó sokáig tarta,
 Elbeszélte Miklós, ami történt rajta,
 De tudnivaló, hogy nem beszélt folytában:
 Anyját kérte minden tizedik szavában.
 „Hogy' van édesanyám? nem beteg-e szegény?
 Búskodik-e nagyon elveszett gyermekén?
 Nála dőzsöl-e még s mit csinál a másik?
 Jaj! szegény anyámmal úgy-e rosszul bánik?”

ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል

De értésül adta Bence a fiúnak,
 Magát anyja miatt sose adja búnak,
 György sem háborítja, odahagyta másnap,
 Nem is repeszté meg szívét a nagy bánat;
 Csak látni szeretné Miklóst minden áron,
 És ha feltalálja széles e világon,
 Fölkeresi, bizony-bizonyal ígerte,
 Ha ötven mérföldet kell is menni érte.

ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል

„Nem is egyébiránt indított el engem
 Fölkeresni téged, Miklós, édes lelkem,
 Hanem hogy legyek hű ápoló cseléded,
 Gondoskodjam róla, mikor mi szükséged.
 Akármerre jársz-kelsz, ott legyek sarkadnál,
 Legyek segítségül, ha bajba akadnál...”
 – Ezt mondotta Bence s ezenkívül mennyit!
 Ki győzné azt versbe szedni valamennyit!

ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል
 ገጠሙን ላይ ለመገባት ለመቻል ለመቻል

Arra határozták, hogy csak ott meghálnak;
 Bence egy abrakot adott a lovának,
 Abrak is, kenyér is volt a kápa mellett,
 Nem röstelte Bence az efféle terhet;
 Egy öblös tarisznyát is emelt a kápa,
 Könyökig nyúlt Bence a nagy tarisznyába;
 Kihúzott valamit, és így szóla: „Itt van;
 Nesze, szolgálom, madár-látta cipót hoztam.”

„Édes anyádasszony ezt neked küldötte,
 Maga dagasztotta, maga is sütötte,
 És megparancsolta erős-kegyetlenül,
 Hogy saját kezébe adjam szegetlenül.”
 Azzal átaladta, kést is adott mellé;
 Néki veti Miklós és ugyancsak szelné:
 De nem hogy a cipó válna el derékon,
 Hanem a kés tört el, pedig nem volt vékony.

X

10

Az öreg csodálta: „Ejnye! hogy a kőben
 Fúttá úgy meg a szél az átalvetőben!”
 Nézte a kést: hová illik a darabja,
 Gondolá: jó volna, ha összeragadna.
 Hanem Miklós bizony nem esett kétségbe,
 Hogy éhen hal, midőn kenyér van kezébe' :
 Feltöré a cipót tétovázás nélkül,
 S íme egy darab vas hull ki közepébül.

IX

11

Felvette a vasat lába mellől Bence:
 Hát nem vas-darab volt, hanem vasszelence,
 Könnyen felnyitotta, nem volt semmi zárja,
 Bele nézett, hát csak elállt szeme szája:
 Vert arany volt benne, nem kettő, sem három,
 Hanem amióta megvan a világon,
 (Pedig kenyérének javát már megette)
 Annyit sosem látott, azt erősítette.

IIIX

12

Hát Miklós nem örült a váratlan kincsen?
 Hogy ne örült volna, abból semmi sincsen,
 Szörnyűképen örült, ugrált örömeiben,
 A holnapi napot forgatá eszében:
 Hogy' veszen majd fegyvert, szép ruhát magának!
 Hogyan veszi fejét a cseh Mikolának!
 Hogy' lesz ez? hogy' lesz az? – De hányféle hogy-ot,
 Hányféle szép dolgot össze nem álmodott!

IIIX

13

Mikor mind a ketten eleget örültek,
 Megolvasni a pénzt egy sírdombra dültek;
 Toldi a tokjából egyenként szedte ki,
 Bence pedig tartá a két markát neki.
 És így szóla Bence: „No te öreg tenyér!
 Ilyet sosem kaptál, bezzeg viszkethetnél.
 De minek beszélek, a szám majd hibázik – ”
 Nem biz az, kerek szám lett: kijárta százig.

,CJMA97F9 3AΛ3⊕ 4 137D77H37 13H3 A7B
 :3CMA9X3F↑ 4 7M4+D37A333 ΛN37C333N 4
 ,CJAXO3+HMF 4 7H3M33 ΛC3MA9X3F↑ Λ3H3 33
 .C9M ΛN+C3M 3C3 ,9MMA93 ,7M30M3⊕ 3+ ,77MMA9 H93
 ,3XN33N 9390M3⊕ 79C9N 4 Λ33 F+C37
 :3H333N 4 C9M7M 333M 7C977937N Λ3
 ,H93 4 7+90973M +793 :Λ+ 7M37C97 ,Λ+ 77CM+
 “.H3937M ,H3X 4 7H9A333, :97+C333 Λ+C373 37C3X

Míg ezek történtek a felső asztalon,
 A kemencénél megpendült a cimbalom:
 Egy öreg cimbalmos hevert a szurdékban,
 Már alutt, de fölkel, hallva, hogy vendég van.
 Toldi meg a kannát felkapá kezébe,
 És kipattant vele vígan a középre:
 Ivott is, táncolt is: majd leszakadt a ház,
 Bence mindig mondta: „Megárt a bor, vigyázz.”

XX

20

– “!9H 793 !1C3C+C3CΛ 33C Λ9MM9 C3 ,7H9 33C ,7H9,
 ,9779333⊕ C9A9A93 79C9N Λ3H3 H9 Λ3
 :373⊕ 4 39C ΛNΛ3 ,+9M3Λ 4 C37M3CΛM3X,
 .373+C3773 H97 C9M ,33M+3N C3C⊕ 7M3M 33C
 !13CΛ3H3 H9 737C73 !H9M39H 3303C 79C9N
 “.13CΛ333H 73H3N :9C9N 4 H333C 7H33
 :H3X33 3H33H3X 4 737 4 97+9A3⊕Λ33
 .Λ3+C33H 77C9A3C73 Λ3XΛ37C73 4 37C3X

„Árt, nem árt, én avval nem gondolok! haj rá!” –
 És az öreg kannát magasan felhajtá,
 „Búsoljon a lovad, elég nagy a feje;
 Nem volt ilyen kedvem, van száz esztendeje.
 Kannát nekem csaplár! pintet az öregnek!
 Mert nehéz a kanna: kezei remegnek.”
 Megfogadta a szót a bormérő ember:
 Bence a pintesből iszogott renddel.

IXX

21

;79H37 79C9X3X 4 Λ3 1M709M !793 !9H 793,
 !79H3X 4 Λ33 1M37 :1C3M9M39H 4 ΛC3M37
 “.3C3C3C3CΛ +9H 7H97+C373 :3C3M9X3F↑ C3M Λ937
 “.3C+C3C373 3333 :39HM XX90C73 33M3X,
 !ΛC3H93H3N 3-+C3MΛ93 !C3373 Λ3X7+9A93,
 “?ΛC3H9N 33M 33C !39HM, “.Λ9C373 937C73 ,3M 37
 :7C37, – Λ3M0737 9+C333 – “1C37+M7 77DD3 79H 93,
 “!7C 37 :7C03+9H93 4 +M3⊕ 4 Λ33 937

„Haj rá! haj! lakjuk el a búbánat torát;
 Álmos a csaplárunk: igyuk meg a borát!
 Igyál vén cimbalom: mindjárt rád locsolom.”
 „Belém inkább uram: amúgy iszonyodom.”
 „Magadéból ingyen! hallod-e kocsmáros!
 Tégy úgy, mintha innál.” „Uram! nem lesz káros?”
 „Ha csak ennyit tudtok” – monda Miklós – „inni:
 Igya meg a föld a maradékot: így ni!”

IIXX

22

:3H37+M3⊕ 9X37 4 7H3X 4 77C3Λ7A7M Λ
 “!3D73, :3C3 ,9H 7737 37 Λ 37C3X 773⊕ 97H9H
 ,797C97 4 79H393M 9709H Λ+C337 F+C37
 .79+C33H3ΛH37A33 4 Λ3M733⊕ 4 37H3M
 ,79039C 77C7C97HMN C3X7M+3037 Λ3M7
 ;7903A 77CM7 7C7A333 :7M37C97 7C7A333 ,77CM7
 :9H3X3F↑ Λ3H3 H9 77C7H97 73077H33 37
 .9H3X Λ3XΛ37C73 4 77C3C⊕ 7C30C9H39 79H

S végigönté a bort a szoba földjére:
 Rázta fejét Bence s így tett rá, hogy: „éjnye!”
 Toldi pedig rakta ugyancsak a táncát,
 Verte a fejével a mestergerendát.
 Széles jókedvében kurjantott nagyokat,
 Ivott, megint táncolt: megint ivott sokat;
 De mértéket tartott az öreg cimborá:
 Csak apránként fogyott a pintesből bora.

IIIXX

23

;97M9AHC+ 33C Λ3M0737 ,77C79AΛMΛ93M3 H3733
 ,9H970M 4 97H33 ,373⊕ 4 773M H333C
 ,37C333090A3X 4 3M33 7+9M97M3
 .37C3X 7M4A3333M3 3M ,M3X7M4 7M3H3XΛ3⊕
 ,9XΛ9H379M3 4 7CM7M3X Λ+ F+C37
 :9H97H9N ΛC3H7 7N 7M3H3X3M C3M97F9
 (13H3 H9 797+9A9+ C9X97H9N C3M37H33)
 .13H33 Λ93M9793 4 7M93 3M ,M3 7+MΛ9 3M

Egyszer elhallgatott, Miklós nem dorgálta;
 Nehéz lett a feje, húzta a lócára,
 Elszaladt előle a boglyakemence,
 Felborult ültéből, úgy elgyengült Bence.
 Toldi is beléunt a mulatozásba,
 Asztalon leborult két izmos karjára:
 (Meztelen karjában dagadtak az erek)
 Úgy aludt el, úgy hált a hatalmas gyerek.

:1300404+33 +0+M7 40A98 77+ 98 AA3N A38.
"130H3X88 7A08 4 097E0 0798 4 A3A04+ 830
+9MA0A+

„Meg kell ma itt halni tudod egyikünknek;
Nem szükség a hajó oztán a holt embernek”
Ilosvai

1300 14+330303030

Tizenegyedik ének

I

1

.7A30303030 A0H4 7A0798 4 9M3MA030
.7A3030 1407A0XAN 84 3A3M 97H9097A30 A
, '9X98MH D0A89X 4 A3D3N 00 7A0M 830 3+
.9X9+H9H D3A30 4 00A709A0A+3 30 3X 303
.0009A0X9 770307 33 A383303030 70+03030X
00+98 33 003X 9779A 7A08A9X84+ 4 19H 798
.A909A0A0 7A30 84 79X33 79A 83A 00+3N
.A909M0A 0A+H 07 78A9M 79A0A0+ 409

Fölvevé a hajnal piros köpenyegét,
S eltakarta vele az égboltnak felét,
De nem volt oly kényes a bársony ruhába',
Hogy be ne pillantson a szegény csárdába.
Betekint félszemmel egy törött ablakon,
Hát csak a cimbalmost látja benn egy padon,
Kinn sem lát egyebet az öreg szolgánál,
Aki dolgát végzi jó Rigó lovánál.

II

2

.09X9+MX AN 037A303 300+030703 09784
:09X90M+ A3A30 4 79A98 3703A3030
, 97X98 4 77A A0H4 130307M0000 90M+
.9779H 77030 1400H 90H9X 33 030303N
.770303M3 X3+3 830 7+00 70909000H 4
:7803M 4 7999A 4 97A030X0A3030 3x338
.A0X0A9A98 4 147A0A08 130303H 0H99 A3D30
.A0X0A+H9A9N A0H4 130A3 H0303 9870+8

Aztán szétekinte Pesten és Budában,
Nézegette magát a széles Dunában:
Duna folyóvíznek piros lett a habja,
Közepén egy barna csónak úszott rajta.
A csónakban Toldi, nem egyéb, evezett,
Messze felborzolta a lapát a vizet;
Fényes apró csöppek hulltak a magasból,
Mintha zápor esnék piros kalárisból.

III

3

.03030M 40 4 7+00 7A30079 A+ H989809H
.0303H 79+MX 4 7970900H 7700A38
.0303 03A3X3A-40 A 3A30A3X 770A094+3N
:0303N 4030 484 7900 03A0303N 303
.1409A98 798MH AN 7H3M330 A0D9H9 84+
.1409M0A 0A+H 07 70894H30 70 9H0+7
.979A0A0 48 770308 7+09 1400A+H 4
.9794+H98 A3M+3N 7A0M 84 A+ 008700 7H38

Csakhamar is átkelt Toldi a nagy vízen,
Meggötte csónakját a budai részen,
Kiszállott belőle s nagy-sebesen méne,
Hogy keressen olyat, ami neki kéne:
Szép aranyos fegyvert és ruhát magának,
Cifra új szerszámot jó Rigó lovának,
A Rigónak, akit hozott hú szolgája,
Mert otthon is az volt kedves paripája.

IIII

4

:7030, 7830, 77+98 :709M3N 7+84 A+ 773M
.770308 830 7074H98 0X94 4 09098A0+
:703030909H9 84 37030A3X 77030+0+8
.709A030M 0A0A07 798, 7A30709, 7009A+0 773M
.7H3M330 3A3030+0+8, A+ 703030A, A+ 79703N
:7H3M 84M0N 14XX07A30A 4 09+MX 70303038
:70894H30 A0A09A0A9A, A0D9H9, A37A483
.770A09A9MA038 7030+0+8 :84 70+8 7+! 0 33

Vett is amit kívánt: paizst, szépet, nagyot;
Dolmányán a szabó parasztot nem hagyott,
Mindenütt belepte az aranyaszománt;
Vett sisakot, páncélt, hét tollú buzogányt,
Kopját is, gerelyt is, mindenféle fegyvert,
Melyeket Budán a legjobb kovács vert;
Ezüstös, aranyos, sallangos szerszámot;
Egy szó annyi mint száz: mindent megvásárlott.

.օճճնի րըճըՅրաճաճօ րիճ ԳԽԳ+ԻԳԻ Գ ԵՅՃ
 .ճճճնիճճճ ԳԳԳԻԻՅՅ րԳԳԳԳԳԳԳԳԳ ԼԳԳԳԳՅ
 .ճԳԳԳԳԳԳԳԳԳ Լճ ԻԳ ԳԳԳ Գ Լճօ րԳԳԳ ԻՅՅՅԳ
 .ճԳԳԳԳԳԳԳ ԳՅՅճ ր+ԳՅԳ ԼԳ Լճճ
 .ճԳԳԳԳ ԳԳԳԳԳԳ ԳՅԳ րԳԳԳ ԻԳ ԳճԼ ԵԼԳԳ Գ
 .ճԳԳԳԳՅօ ճԻՅԳԳ ԳՅԳԳԳ ԼԳԳԳԳԳ ԳԳԳ ԼԳԳԳԳԳԳԳ
 .ԻԳԳԳԳԳ ԳճճՅօ Գ րԳԳԳ ԳճճՅօ ԳճճԳճ
 .ԻԳԳԳԳԳԳԳ ԼճճՅօ Գ ԳճԳճ րԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳ

.րԳԳԳԳԳԳ ԳՅԳԳԳ Գ րԳԳ+ԳԳԻ ԻՅՅԳԳ րԳճ
 !րԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳ րԳԳԳԳԳԳԳ ԵՅՃ ԳՅճ րԳճԳԳԳ րԳԳԳ
 .Գ+ԳՅՅ րԳԳ+ԳԳԳ ԳՅ րԳԳ ԳԳԳԳԳԳ ԻՅՅԳԳ
 .ԳՅՅԳՅԳԳ րԳճ+ԳճճՅՅ Լ րԳԳԳԳ ԳճԳԳԳԳԳԳԳԳ
 .ԳԳԳ+ԳԳԳ րԳԳԳ ԳՅԳ Լճ Գ րԳԳԳ Լ “!Գճճճ” ԻՅՅՅԳ
 ;ԳԳԳԳԳ ԳճԳԳԳԳԳ օՅ ԳՅ Գ րԳԳԳԳ րԳճԳԳԳ
 ;ԳՅԳԳԳ րԳԳԳԳԳԳԳԳ Լճճճճճ Լճճճճճ ԳՅՅԳԳ
 .ԳԳԳ+ԳԳԳ ԼԳԳ Գճճճ րԳճճ ԳճԼ րԳԳԳԳ ԵՅՃ .րԳԳօ

օճճճնի ԳԳԳԳԳ Գ րԳԳԳԳԳԳ րԳճԳԳԳԳ Գճ
 .ճճճնիճճճ ԼԳ րԳԳԳ րԳԳ ԳԳ րԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳ
 ;ԳԳԳԳԳԳօ րԳԳ ԳԳԳԳ ԳԳԳԳԳԳ օԳԳԳԳԳ Գ
 ;ԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳ Գ րԳԳԳ ԼճճճճճօճԼ րԳԳ ԳԳԳԳ
 .(րԳԳԳԳ Գճճ րԳԳԳԳ Գճ) Գճճճճ ԻԳ րԳԳԳ ԳճճԳԳ
 :րԳԳԳԳ ԳԳԳԳ ԳՅՅ օՅ օՅ ԼԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳ րԳԳԳԳԳԳ
 ԻՅՅԳԳԳ ԼճճԳԳԳԳԳԳ Գ րԳճԳԳԳԳԳԳԳԳԳ Գճճճճ
 .ԻՅՅԳԳԳ ԳԳԳ րԳԳ Գ ԳՅԳԳԳ ԳճԳԳ րԳԳԳԳԳ

.ճճճճ րԳԳԳԳԳԳ րԳճԳԳԳԳ ԼՅԳԳԳԳ ԼՅԳԳԳԳ ԳԳԳԳԳԳ
 .ճճճճճճճ ԳճԳԳԳԳԳ ԳճԳԳԳԳԳ ԼճԳԳԳԳԳԳԳԳԳ
 .ԼճԳԳԳԳԳ ԳճԳԳԳԳԳԳԳ Գճճ ԳԳԳ րԳճճճճճճ ԼճճՅՅԳ
 .Գճճճճճճ ԳճԳԳԳԳԳ Գ րԳԳԳԳ ԼԳ րԳճ Լճճճ Եճ
 .Գճճճճ ԳճԳԳԳԳԳԳԳԳԳ Լճճճճճճճճ Լճճճճ
 .ԳճԳԳԳԳԳԳԳ րԳԳԳԳԳԳ Գ Լճճճճճճճ ԳճԳԳԳԳԳԳԳ
 .ԳճԳԳԳ րԳԳԳԳ ԳճճԳԳ ԼճԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳ օճճ

.ԼԳԳԳԳԳԳԳԳԳ ԳճԳԳԳԳԳԳ րԳԳԳԳԳ Լճ րԳԳԳԳԳ Գ
 ;ԼԳԳԳԳ ԳՅԳԳ ԳՅճճճ ԼԳՅԳԳԳԳԳ րԳԳԳ ԼՅԳԳԳ
 Իճճճճ Լճ+Գճճճ Լճ Գճճ Լճճճճճճօ ԼԳճԳԳԳ
 .Լճճճճճ ԳճԳԳԳԳԳ ԳԳԳ րԳՅԳԳԳԳԳԳ ԼճճԳ ԻԳ
 ԼԳԳԳօճճճ րԳԳԳԳԳԳ Գ րԳԳԳԳ ԼԳԳԳԳԳԳ ԳՅԳԳԳ
 .ԼԳԳԳԳ ԳՅԳԳԳԳԳԳԳ Գ րԳԳԳԳԳ Գճճ ԼճճԳ ԳՅԳ
 Լճճճ ԼԳ ԼԳՅԳԳԳԳԳԳԳԳԳԳ Եճ ԵՅՃ .ԳՅՅՅ
 .րԳճճճճճճ ԳԳԳ րԳճԳԳԳ Գ Գճ .ճճճճ

Hogy a csárdába ért, felöltözött szépen,
 Tollas buzogányát forgatá kezében,
 Akkor bútt fel a nap az ég karimáján,
 Meg is akadt szeme a fiú ruháján.
 A Rigó sem az volt, aki tegnap estve,
 Sárral, úti porral szürke színre festve,
 Hanem fekete, mint a fekete bogár,
 Elsikamlott szőren a fényes napsugár.

Hát mikor ráadták a nyalka szerszámot,
 Mint illett neki, hogy ragyogott, csillámlott!
 Mikor hátára ült jó gazdája Toldi,
 Körülnézte magát s elkezdett táncolni.
 Akkor „hopp!” s mint a szél, aki most szabadul,
 Vitte Toldit a ló oly kegyetlen vadul;
 Bence könnyes szemmel ballagott utána;
 Fájt, hogy búcsút sem vett tőle kis gazdája.

Mi történt ezalatt a budai szélen?
 Hallgassatok rá csak, azt is elbeszélélem.
 A király sátora vala ott felvonva;
 Tiszta kék selyemből volt a sátorponyva;
 Róla, mint az öklöm (ha kicsit nem mondok),
 Lógtak köröskörül oly nagy arany bojtok:
 Messze kiösmerszett a többitől, bátor
 Egymást érte ottan a sok úri sátor.

Drága karos rengők dagadóra tömve,
 Bársonnyal bevonva, arannyal áttörve,
 Álltak a sátorban gyönyörű szép renddel,
 Kiknél szebbeket már nem képzelhet ember.
 Egy öreg szék is volt a kellő közében,
 Fényes drágakővel kipitykézve szépen,
 Nagy arany körmével a földet karmolta,
 Mely bársony pokróccal szinte bé volt vonva.

A sátrak el voltak rekesztve korláttal,
 Tilos volt parasztnak lépni azon által;
 Kívül fegyveres nép és tömérdek ember
 Az üres sátrakat majd elnyelte szemmel.
 Duna partjáig nyúlt a korlát kétfelül
 Nagy üres tér maradt a korláton belül,
 Olyan, hogy egy marhavásárnak is elég
 Lenne, ha a marhát oda eresztenék.

,ᄡᄢᄣᄤᄥᄦ ᄧᄡᄣᄢ ᄡᄢᄦᄧᄣᄢ ᄦᄡᄣ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ

Duna-partban egy nagy zászló volt felütve,
 S tarka-barka csónak a nyeléhez kötve;
 Nemkülönben pedig a pesti oldalon
 Lobogó odafenn, csónak volt a habon.
 Széles utca a víz: ember a sövénye;
 Közepén a sziget nyúlik fel beléje,
 Gyilkos sziget volt ez: már hetednap óta
 Vérrel élt, mikép a vérszopó pióca.

,ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄦᄡᄣᄢ ᄦᄡᄣᄢᄣᄤᄥᄦᄧᄣᄢ ᄡᄢᄣᄤᄥ

Egyszer jön a nagy cseh Buda vára felől,
 Táncol nagy lovával a korláton belől;
 Káromkodik csúnyán, a magyart böcsmerli:
 Hogy nincs, aki merje magát vele mérni.
 De ime hirtelen a pesti oldalon
 Nagy örömjaj támad és nagy riadalom:
 Ismeretlen bajnok fekete paripán
 Vágtat a zászlóhoz és mérközni kíván.

,ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ

Sisakellenzője le vagyon bocsátva,
 Csúcsáról fehér toll libeg-lobog hátra;
 Toldi (mert hisz' ő volt) a tollat levészi,
 Mindjárt ott teremnek a király vitézi,
 S eveznek a tollal, mint hogy tisztók tartja,
 A cseh bajvívóhoz a budai partra;
 Vérszín a cseh tolla, fölcseréli vele:
 A bajra hívásnak volt e dolog jele.

.ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ

Ezalatt a várba gyors híradók mentek.
 A király lejött és sok nagyúri rendek,
 A két bajnok pedig csónakon egyszerre
 Indult s érkezett meg a bajvívó helyre.
 Ott Miklós, mihelyest partot ért a lába,
 Csónakát berúgta a széles Dunába:
 Mintha korcsolyázna, futott az a habon,
 Partba vágta orrát a pesti oldalon.

,ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 - ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 :ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ
 ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ ᄡᄢᄣᄤᄥ

Cseh vitéz kérdezé: miért cselekedte,
 Hajóját a Dunán hogy eleresztette?
 „Nem egyébért, vitéz” – Miklós így felelt meg –
 „Hanem hogy egy csónak elég egy embernek:
 Egyikünknek itt ma gyászos lesz a vége,
 S nem lesz a halottnak hajóra szüksége.”
 – Monda Toldi, avval kezét összetette,
 Buzgón foházkodva Istent említette.

: +333N 91+19 !337+M.. :9M01 #1 397M04
 ; 13M37737H3A 33A 33 433A M9739X 33A 37
 4H79X H3+8 +9H0 #3 A+ M933M9H9X 93
 “9379H3X 333 333 7N 33#9 33M9M9X 9 A
 7H3D37 34X330A9M 977MD 33H 9 3HH3
 : 733N 33M0+3 333M 9A73333H333 333
 3H333 73A33+ 9 33M0+3 3773M3H+3
 373333333 H3337 79A9A79H9X 3H 9 A

Azután így szóla: „Vitéz! addsa kezed:
 Te sem bántál soha, én sem sértettelek;
 Ha haragunnál is, egy órad sincs hátra,
 S a halálos ágyon ki meg nem bocsátna?”
 Erre a cseh nyujtá vaskesztyús tenyerét,
 Hogy összeroppantsa vele Miklós kezét;
 Észrevette Miklós a dolgot előre,
 S a cseh barátságát jókor megelőzte.

7373H3 #9D 733333H 7+M3 37+333H3
 ; 7H3D37 73379X 9 33D333 977H33333 A
 9M333333333 33 4X33N 9 773+33M3
 477M 33+333 7333H 9 773H3+4A93H
 M+H33 33+3 39M 93 34A9M97 H3333 733 A
 : M+H33333 33H337 9 333H3 7939X 9
 333M 977M 33+333 H3M 9 7N 7M+H33H 33
 333333333 7+M3 73379X 9 7+3D333333

Összeszedte Toldi roppant nagy erejét,
 S megszorítá szörnyen a bajnok tenyerét;
 Engedett a kesztyű és összelapulá,
 Kihasadozott a csehnek minden ujjá.
 S mint mikor tavasszal, ha lágy idő fordul,
 A házak ereszén a jégcsap megcsordul:
 Úgy csordúlt ki a vér minden ujjá végén.
 Elszörnyedt a bajnok Toldi erősségén.

33333N 33 79H 7+M3 97+9M9H333 39734
 33M733H3 4DH3 7333H 9 977M333H
 ; 37A37 9 7+9M3333 733N 333N 733333H
 : 3M33 3H+H37 33H 9 7733H3D3N 37 3H33M
 33M9M9X 333M7N 33 !333+ 33+ 733H3N..
 33M3379 73333 33 7933333M 33+3333
 79793H93 73A 9A9H+ 733377M 7333333 7
 “ 79A9A+33333 33+3333 33339A93 333377M

Aztán megragadta Toldi csak úgy kézzel,
 Rángatta a csehet szörnyü erejével,
 Ropogott keze közt, elolvadt a teste;
 Végre így könyörgött a cseh térdre esve:
 „Kérek édes fiam! ne kívánd halálom,
 Minden vagyonomat ím neked ajánlom,
 Tizenkét vitéznek drága sok marháját,
 Vitézlkő magammal minden apródságát.”

33333H3N 9 773M79X 3M7 9 793+M3
 3333M33 79+93H93.. - 373333333 - “33 3333M..
 3333M7N 7939A93 33A733H3N A+ 734 37
 3333 793333333 33 : 37333333 73377M 7N
 . 333333 33+9M33 79373333 733 7A33
 : 7373H3A+ 3333 779M9 733 337 33333
 79+9393 33 3333 H33337 333 H9X93 333
 “ 79X9M 73337 333333 9H33M93H3 73 9

Toldinak a szíve hajlott a kérésen,
 „Legyen úgy” – felelte – „marhádat elvészem,
 De azt is korántsem magamnak kívánom,
 Két vitézt megöltél: az anyjoknak szánom.
 Két vitézt megöltél: az anyjoknak szánom.
 Most, mint alamizsnát, megadom életem.
 Hanem tégy hit alatt erős ígéretet:
 Hogy habár mély tenger nyelné el hazádat,
 A mi országunkra mégsem teszed lábad.”

337+377 73379X 9 773+9M33333 733+333
 : 3373N 3333 7933H 9 73733 33M333X A
 9M+3333333333 3333 333 9D 9 H3333 793
 9M333H3 33M33333 33H3M793 3333+M3
 33X33337 93M+ 9 7+M3 333 33333333
 33X333N 73+H9N 9 9333333 9 9779M3333
 “!33M9M3H+ !333333N.. : 33 333 9 73M333X33M
 “ 33397333333 79M : 337337A+ 733N 7+3333..

Mindent felfogadott a bajnok ijedten,
 S békével mentek a csónak felé ketten:
 Hát egyszer a nagy cseh, nekihúzakodva,
 Toldihoz hátulról hozzávág orozva.
 Szerencse, hogy Toldi a Duna tükrében
 Meglátta s megkapá a kardot kezében.
 Leborult a nagy cseh: „Kegyelem! irgalom!”
 „Eredj, kérd Istentől: útad megmutatom.”

, 91X911N 7333H 9 A9A018 A1+33 H3018
 , 91191M8A39 911+H9N 791X9H9+ 1+XX3A1N A
 , 3A1A A39 3 91H1N 9A9H9H99 791A47
 , 37H9 937938 H971M A9D9H9 79033H17
 , A9M9079A A9A19H 31 19H9 137938 A1 A3
 , A9M93393 99 71+A97 H99991H1N 9 13771M A
 , 79+909A1A A39 +A1D !19979X, : 7A9 91H1N 9
 " . 79+91H9 1H971M +9A1A97M8 A +3M39 +9938

Mikor pedig Miklós a csehet kiszabta,
 S kisebbik darabját kardján felmutatta,
 Tüstént parancsolá király ő felsége,
 Tizenkét aranyos vitéz menjen érte.
 El is mentek azok szép zászlós sajkával,
 S vitték a királyhoz Toldit nagy pompával.
 A király szólt: „Bajnok! nyisd fel sisakodat,
 Mondd neved s mutassad vitézi arcodat.”

A9D1A99A 91H1N 9 7A98 773A3 3H+H97
 !91H1N A3A1A A39 9, : A9A018 3773+H3N 91 A
 , 97M993+M39 93 19H , 19979X 9 1999M 339
 , 9+M793+918 9 71+M7 99H99 33773A 99993
 , 9X1A9A909A1+ 3A3 , '993 39+M7 33A 39A93
 : 9X1A9A1M A3A1+ 9 39X9X 77979A909H3A A
 , 73337777 19+9A39 3377373+1 A33 9
 " . 7333A77779X 99M , 733A333N 99M 1999M A

Térdre esett most a király lábainál
 S így kezdette Miklós: „Oh felséges király!
 Nem vagyok én bajnok, csak egy földönfutó,
 Hogyan lettem azzá? tudj' a mindentudó.
 Magam sem tudom hogy' , esém gyilkosságba,
 S elzaklatott bátyám a széles világba:
 Én meg idejöttem feladni tettemet,
 S várni vagy kegyelmet, vagy büntetésemet.”

, 19991H1N 9 A9A018 3A33X 99H79X 91
 : 1997909A1A A119 79979A9H 939D A39
 , 91199H9X9 H9 7A9M A1 A9H13 , A1 D9M A93
 , 9119H 199H9793 33H3 A7 7999X 7H33
 , 33N A97919 31 19991H1N 9 7737737
 : 3X1A3 937 7A3+H9N 91 99A979D 7H3H9
 " ? A99A9M 919 19+H3 A 1+A97 9 3393+339 ,
 . A999 3 773799H A3M7739 9 A9A018

Ily bátran beszéle Miklós a királynak,
 Felnyomá rostélyát acél sisakjának:
 Halvány is, piros is volt az ábrázatja,
 Mert bánat és öröm osztozának rajta.
 Tetszett a királynak szép fiatal képe,
 Azért nyájasan ily kérdést tön elébe:
 „Nemdenem a Toldi Lőrinc fia volnál?”
 Miklós a fejével ráütött e szónál.

A3A1A A39 9 7A9+H99 H9999H9 H9 H9999
 : 73+33X A93A9793 7797H97 39999 A 91H1N
 , 19979A1A9A A93 3+1 !31H971M 43 !19H
 : 19979A A93 7A93 7139 , H9 A9A999H7 339 7H33
 , 133H3 3 H971M 9 H3 3H9M7A37 3H3 1+A97
 , 733H3M 13999 99A19 99993 , 99M 99H9 3H3 1A
 , A3X199H3 71" 3 1N 99793H9H 99993
 " . A3X1A3A73H339 9 1N 99793+9A97 '993

Akkor az urakhoz fordult a felséges
 Király s ekkép tartott hatalmas beszédet:
 „Urak! hű vitézim! ide hallgassatok,
 Mert nem tréfaság az, amit most hallotok:
 Toldi György testvére ez a vitéz gyermek,
 S György azon van, hogyan ásson ennek vermet,
 Hogyan zárhatná ki öccsét örökéből,
 Hogy' tagadhatná ki a nemzetségéből.”

: 397H97 3H9A9M 7H33 , 79D1H 93+918 39+M7 ,
 : 99H79X 1993 39+993 3X3337 7A93 7H3H9
 , 37A3M39 19979H99 71" 3 71+9H93 99M79
 , 37A331H1 A 3999X 773773A 73H3 99 7H33
 97H9N A3H3 A9A018 9 993 , 7A99 A9779 7H33
 : 97H9979 9X9939 79M39- 79H13 3 H9
 , 39A3A 1999A 3 H9 7H9 97+M7 93173+ — 7H33
 " . 37A3M39 339 7H33 7D1H37 97A99H 79H3

„Tudom minden csínyát, mert végére jártam;
 Azért most szemébe mondom neki bátran:
 Árván maradt öccsét parasztnak nevelte,
 Mert nagy erőt sejtett benne s irigyelte,
 Mert attól félt, hogy a Miklós erős karja
 Az ő hírét-nevét homályba takarja;
 Mert — de'jszen tudja azt az ő gonosz lelke,
 Öccsét rangja szerint miért nem nevelte.”

„Áldot és a hársárcot is kezd, szót-mírt a tál”
 : 78901 2345678 9 10111213 14151617 18 19
 2021222324 2526272829 3031323334 35
 3637383940 4142434445 4647484950 51
 525354555657585960 61626364656667686970
 71727374757677787980 81828384858687888990
 91929394959697989900 01020304050607080910
 111213141516171819202122232425262728293031323334353637383940414243444546474849505152535455565758596061626364656667686970717273747576777879808182838485868788899091929394959697989900

X

„Azt is tudom, hogy ő ingerlé a minap,
 S úgy talált megütni egy bosszantó inast;
 Kivallák szolgálai, mi módon tartatott
 A testvéröccsére embervadászatot.
 Nem úgy van, Toldi György? de úgy van! a király
 Minek volna, ha nem tudná, ki mit csinál?
 Egy ilyen testvérré annyi rosszat kenni,
 Ki csupán magától ennyire bírt menni!”

10

„Nagy tetszés követte a király beszédét,
 Zsenge korához ily ritka bölcsességét:
 Toldi György pedig lesüté fejét mélyen,
 Csak hogy a föld alá nem bútt szégyenében.
 A király most szemét Miklósra vetette.
 Vállát kegyelmesen meg-megveregette;
 És monda nyájasan: „Ifju vitéz, állj fel:
 Eladott a bátyád, de többször nem ad el.”

IX

Nagy tetszés követte a király beszédét,
 Zsenge korához ily ritka bölcsességét:
 Toldi György pedig lesüté fejét mélyen,
 Csak hogy a föld alá nem bútt szégyenében.
 A király most szemét Miklósra vetette.
 Vállát kegyelmesen meg-megveregette;
 És monda nyájasan: „Ifju vitéz, állj fel:
 Eladott a bátyád, de többször nem ad el.”

11

„Én neked a földön ím kegyelmet adok;
 Kérd Istent, remélem Isten is adni fog;
 Bírjad békességben birtokod, ha rád száll,
 Nem volt az, mióta megvan, jobb gazdánál.
 És hogy haragosod ne legyen a szomszéd,
 Íme bátyád önként neked adja részét:
 Vértagadó testvér! nemde úgy van? érted?
 Hogy ősi birtokod öcsédnek ígérted?”

IIIX

„Én neked a földön ím kegyelmet adok;
 Kérd Istent, remélem Isten is adni fog;
 Bírjad békességben birtokod, ha rád száll,
 Nem volt az, mióta megvan, jobb gazdánál.
 És hogy haragosod ne legyen a szomszéd,
 Íme bátyád önként neked adja részét:
 Vértagadó testvér! nemde úgy van? érted?
 Hogy ősi birtokod öcsédnek ígérted?”

12

György meredt szemeket vetett a királyra,
 Hej de hogy mert nem-et mondani szavára!
 Mert villogott szeme, és iszonyú pogány
 Harag sötétellett a király homlokán.
 „Jól van” – mond a király – „igen a felelet?
 Jól van! Erről még ma írsz öröklevelet;
 Most pedig, miután így kipróbáltalak,
 Mondom: udvaromnál többé ne lássalak.”

IIIX

György meredt szemeket vetett a királyra,
 Hej de hogy mert nem-et mondani szavára!
 Mert villogott szeme, és iszonyú pogány
 Harag sötétellett a király homlokán.
 „Jól van” – mond a király – „igen a felelet?
 Jól van! Erről még ma írsz öröklevelet;
 Most pedig, miután így kipróbáltalak,
 Mondom: udvaromnál többé ne lássalak.”

13

Megszólalt most Miklós: „Felséges királyom!
 Bátyám birtokára egy cseppet se vágyom;
 A magamé sem kell, legyen tied, bátya,
 Teljék vele fősvény szived kívánsága;
 Csak azon könyörgők mostan felségednek:
 Vegyen be sergébe, csupán közembernek;
 Jó az Isten, jót ad: megszerezzi kardom,
 Amire szükségem leszen, avval tartom.”

Megszólalt most Miklós: „Felséges királyom!
 Bátyám birtokára egy cseppet se vágyom;
 A magamé sem kell, legyen tied, bátya,
 Teljék vele fősvény szived kívánsága;
 Csak azon könyörgők mostan felségednek:
 Vegyen be sergébe, csupán közembernek;
 Jó az Isten, jót ad: megszerezzi kardom,
 Amire szükségem leszen, avval tartom.”

:138H3# 3903 #3A 3D, :09H4N #4D 4 7A3A3D
 ?03D3H3X3333N D9M743 33 13A3333M 39#3D
 +3A37 14A4749A9M 3333333D +09H4N
 “. +3333333 H97 4H3A 7N333337 3M+333N 393 A
 770+333A 774A434, 47+3333A 733 813 3+
 :70+H4N A3333 4H3+1 #4D #3 33H40333+
 3333 4 7A3M D4H4, 474H3+1 4 70933#
 “!333D, 33D +A3N, :4+333 A 477077MD 14D+3A7

Felelt a nagy király: „Ne légy olyan gyermek;
 Hogyan vennék én hitvány közembernek?
 Királyi fejemhez választalak téged
 S mán kezdve tizenkét lóra jár hópénzed.”
 De míg ezt elmondta, azalatt leoldott
 Derekáról egy nagy cifra rezes kardot:
 Gyémánt a cifrája, arany volt a reze,
 Toldinak nyujtotta s monda: „Kösd fel, nesze!”

409H4N 4D743+4 A 4D743+333 3A 74333A
 4D3D3H 733333 0+ 14D+3A7 434
 :33A3H33 #333+ 733 7H3A9AA4+34A 7H33333
 33333 33A 4+3 A33 1333333N AM4H4+
 43333330A333 3333 8+ 474904 7H334
 43333 3H3M33D 4 7H404 333 3+ 4 3+
 37H3 7A3733333 333 39X3334 09H4N 4
 37H3 334D 33M33D M7+ 44433 34 7H33

Semmit se mondhatna s adhatna királya,
 Ami Toldinak ily örömet csinálna,
 Pénzért, gazdagságért hej dehogy cserélne:
 Dárius kincsének még oda sem nézne.
 Azért akarta is szépen megköszönni,
 De a szó nem akart a nyelvére jönni,
 A király azonban nem neheztelt érte,
 Mert az együgyű szív nyelvén nagyon érte.

D943 337+4H43 33 33X33333 #33 A3
 33M4N 3M7+ 7434, 34+3+3 137A373X #33
 3333 7A33 13+3+3+33N 4344 4373+3 3333
 33333 1374M33N 4 4337 4774A 797D4
 33X33 7073D 8+ 703+3+3 73773333333
 33X33 33A37334 477333 33M3334N
 73733333 333 7H7A 333 33A 1+33 70733 333
 737A33 13743 4 777H 3733X 3333 34 14H

És hogy örömében ne maradjon hiány,
 Hogy beteljék mindaz, amit szíve kíván,
 Épen mintha álma kezdődnék most elől,
 Anyját látja jöni a korlátok felől.
 Elfelejtett mindent és futott elébe,
 Kimélve szorítá páncélos ölébe,
 Nem szólott egyik sem, nem sírt, nem nevetett,
 Csak az öreg Bence rítt a hátok megett.

4733D 7303M7+ 033, 3333 #4D 4 33A33M
 477073333N 73A333, 333A333D 333337 4 7D+3
 707A3333 33A33A33X H3343 4 33X03333
 :707333 #7 33+3A7 33MM7+ 7A4DD3N H3004
 33743443 4H33333 73333333A 33733333A,
 :3374374A H3333 333 74+47H3 33+ #3304H
 !13333333A 333A7 334D 3X !44M 33+ 3X
 “. 133X333 73+3A37 73733337 33A 337A+

Vége a nagy öröm, mely szívöket nyomta,
 Mint a terhes fölleg, mérgét kiontotta,
 Szemökből a zápor bőségesen hullott,
 Akkor könnyült szívvel Toldiné így szólott:
 „Lelkemtől lelkezett gyönyörű magzatom,
 Csakhogy szép orcádat még egyszer láthatom;
 Be szép vagy! be nagyon illel leventének!
 Isten sem teremtett tégedet egyébnek.”

337A3+33337A33 333D, :4+333 8+333 3330+3
 ?3333333 33A 13374X 3X37M 44M 3X333 #33
 :13337333 34A43 734 333333N 333 3+
 133333333N 84+34A 337A7 34 333333N
 133A3H33 7303304A 3333333 #+3A7 7A3343
 :133A 77+ 8+333 43, #33 4XM340+4D 3
 :1+3A3+3 343333 8+ 3 397 434A4M
 “. 1+73337 333 33 813, 137+30+7H4, 333 43

Miklós pedig monda: „Nem megjövendöltem,
 Hogy előbb vagy utóbb bajnok lesz belőlem?
 De nem köszönöm azt magam erejének:
 Köszönöm az Isten gazdag kegyelmének.
 Mármost Toldi Györggyel lakhelyet cserélünk,
 Ó Nagyfaluba megy, mi pedig itt élünk:
 Valaha tán ő is hozzám édesedik;
 Ha nem, irigykedjék, míg el nem temetik.”

IIIIVX

19

,1ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 ;1ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ-ᄁᄁᄁᄁᄁ
 ;ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ-ᄁᄁᄁᄁᄁ

Így szerette anyját a daliás gyermek,
 Szívét nem bántá még nyíla szerelemnek;
 Nem is lón asszonnyal tartós barátsága,
 Azután sem lépett soha házasságra.
 Rettenetes vitéz támadott belőle,
 Kalász-módra hullt az ellenség előtte,
 Védte az erőtlent, a királyt, országot;
 Csuda-dolgairól írtak krónikákat.

XX

20

,1ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,1ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 :ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ-ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ

Senki sem állhatott ellent haragjának,
 De ingét is odaadta barátjának,
 S ha nem ellenkedett senki az országgal,
 Örömet tanyázott a víg cimborákkal.
 Nem hagyott sok marhát, földet és kincseket,
 Nem az örökségen civódó gyermeket:
 De, kivel nem ér föl egész világ ökre,
 Dicső híre-neve fennmaradt örökre.

IVXXXXXXXXXX

1846